

รายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา Innovation For Thai Education (IFTE)

ปีงบประมาณพ.ศ.2569

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้
หลักสูตรท้องถิ่น “**รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด**”
ด้วยการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนากทักษะอาชีพและ
การมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

นางสุจินตา คำเงิน

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา
Innovation For Thai Education (IFTE)
ปีงบประมาณพ.ศ.2569

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้
หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก
ตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและ
การมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

นางสุจินดา คำเงิน
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

รายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา Innovation For Thai Education (IFTE) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการพัฒนาและผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME Model ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 อันเป็นนวัตกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สังคมพหุวัฒนธรรม และนโยบายการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

การพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้เกิดจากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และผลการดำเนินงานด้านการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการนิเทศที่บูรณาการแนวความคิดการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ตลอดจนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

เนื้อหาในรายงานประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของนวัตกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนารูปแบบ PUCME ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการใช้รูปแบบ ผลการประเมินคุณภาพของนวัตกรรม ตลอดจนข้อค้นพบและข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในบริบทของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานนวัตกรรมการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้สนใจในการพัฒนานวัตกรรม การนิเทศและการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน และการสร้างโอกาสในการมีรายได้ระหว่างเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในอนาคต

นางสุจินดา คำเงิน

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
ชื่อนวัตกรรมและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้.....	5
ด้านการนิเทศการศึกษา.....	5
• หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	5
• แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning).....	8
• แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences).....	9
• แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC).....	9
• หลักสูตรทองถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด	10
• แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพ.....	10
กรอบแนวคิดการพัฒนา.....	11
การออกแบบนวัตกรรม.....	11
วิธีดำเนินการ.....	14
• ขั้นวางแผน (Planning).....	15
• ขั้นสร้างความเข้าใจร่วม (Understanding).....	16
• ขั้นสร้างเครือข่ายความร่วมมือนิเทศ (Cooperative Networking).....	18
• ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Monitoring Assessment).....	20
• ขั้นเสริมพลังครู (Empowering Teacher).....	21

ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

● ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME.....	23
● ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ที่มีต่อความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	34
● ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME	44
การเผยแพร่นวัตกรรม.....	45
● ผลงานเป็นที่ประจักษ์	45
● การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาดูงาน.....	46
● ขยายผลต่อยอดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	48
ผลที่เกิดจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา.....	50
● ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (Output).....	50
● ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและโรงเรียน (Outcome)	50
เอกสารอ้างอิง.....	51
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	53
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
ภาคผนวก ค เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	57

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศ PUCME.....	24
ตารางที่ 2 ผลการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศ PUCME.....	25
บูรณาการกับทฤษฎีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	
ตารางที่ 3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ PUCME	26
ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	29
ตารางที่ 5 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา.....	34
ตารางที่ 6 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา.....	35
ตารางที่ 7 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูแยกตามโรงเรียน.....	38
ตารางที่ 8 ผลการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้าน เกิดเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน.....	41
ตารางที่ 9 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME.....	44
ตาราง 10 การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา และการขยายผลให้ คณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ.....	46

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดรูปแบบการนิเทศ PUCME Supervision Model.....	11
ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียน.....	15
ภาพที่ 3 ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานผู้บริหาร ศิษยานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงาน.....	16
ภาพที่ 4 หลักสูตรการฝึกอบรม.....	16
ภาพที่ 5 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	17
ภาพที่ 6 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ.....	17
ภาพที่ 7 กิจกรรมการประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ร่วมนิเทศ.....	18
ภาพที่ 8 การส่งแผนนิเทศเพื่อประเมินและปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 1	19
ภาพที่ 9 ภาพตัวอย่างการนิเทศ Onsite โรงเรียนเป้าหมาย 14 โรงเรียน.....	19
ภาพที่ 10 ตัวอย่างการนิเทศ Online โรงเรียนเป้าหมาย 14 โรงเรียน.....	20
ภาพที่ 11 ประเมินผลการนิเทศโดยครูและผู้ร่วมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสะท้อนผลการนิเทศ.....	20
ภาพที่ 12-13 รายงานการนิเทศการศึกษา ปีงบประมาณ 2568.....	21
ภาพที่ 14 กิจกรรมการคัดเลือกผลงาน Show & Share สานฝันปั้นอาชีพ ปีงบประมาณ 2568..	22
ภาพที่ 15 ประกาศและมอบโล่รางวัลให้กับผู้ได้รับการคัดเลือก.....	23
ภาพที่ 16 กรอบแนวคิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการนิเทศการศึกษา.....	33
ภาพที่ 17 ผลงานได้รับรางวัล ระดับ ดีมาก OBEC Fair Share and Learn ประเทบทความ ...	45
ภาพที่ 18 ผลงานนำเสนอตามประเด็นการติดตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	46
เกียรติบัตรและภาพกิจกรรมการตัดสินผลการคัดเลือกผลงานที่มีผลปฏิบัติที่ดี “Show & Share” สานฝันปั้นอาชีพ ตามโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3	
ภาพที่ 19 การนำเสนอผลงาน 1 เขตพื้นที่ 1 นวัตกรรม	48
ภาพที่ 20 ผลงานการประกวดคลิปวิดีโอได้รับคัดเลือกจาก สพฐ.ในการนำเสนอ.....	49
พฤษีเสี้ยว สพฐ.	
ภาพที่ 21 การทำ MOU กับสถาบันปัญญาวิวัฒน์ และ CPAI ขยายเครือข่าย.....	49
การพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน	

รายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา Innovation For Thai Education (IFTE) ปีงบประมาณพ.ศ.2569

1. ชื่อนวัตกรรม

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

2. ชื่อผู้สร้าง

ชื่อ นางสาวสุจินตา นามสกุล คำเงิน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

อำเภอ ฝาง จังหวัด เชียงใหม่ โทร. 053 -346-666 ต่อ 207 มือถือ 089-4324994

E-mail address: sujinta151@gmail.com

3. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

☐ แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆ ที่เคยมีผู้สร้างหรือ ทำไว้แล้ว แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่ (พัฒนา, ปรับปรุงนวัตกรรมเดิมจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว)

☒ สร้าง/พัฒนานวัตกรรมขึ้นใหม่

☐ ต่อยอด พัฒนานวัตกรรมเดิมของตนเองที่เคยทำไว้แล้ว

4. นวัตกรรม 5 ด้าน (เลือกเพียง 1 ด้าน)

☒ 1. นวัตกรรมพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ตลาดงาน และ Soft Power (Soft Power)

☐ 2. นวัตกรรมด้านการแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching)

☐ 3. นวัตกรรมนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง และเสริมความสามารถด้าน Soft skill ควบคู่กับการพัฒนา (Stem Education)

☐ 4. นวัตกรรมด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ 4 มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) (สุขภาพ 4 มิติ)

☐ 5. นวัตกรรมด้านการส่งเสริมและ สนับสนุนธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

5. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว กระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นอย่างมากมาย ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก บุคคลที่มีความรู้และมีทักษะในการรับมือการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถ

ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ในสังคมได้ จึงจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสรรค์สร้างบุคคลให้บุคคลมีความรู้และทักษะดังกล่าว ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคคล เสริมสร้างความคิด ความมีศักยภาพในตนเองเพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญญา กุลนาคดล และคณะ, 2562)

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 7 ระบุถึง กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพบริบทของท้องถิ่น ได้เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคมการดำรงชีวิต ภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนให้มีความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม ทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีพ (Life and Career Skills) เป็นหนึ่งในทักษะที่มีแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เน้นให้บุคคลวิเคราะห์ตนเอง เลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนั้นถ้าบุคคลมีทักษะทางอาชีพที่เหมาะสม บุคคลนั้นจะมีความพึงพอใจ มีความมั่นคงและประสบความสำเร็จในการดำรงชีพในอนาคต สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ระบุว่า การที่บุคคลจะมีทักษะและสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ต้องมีการผลิตและพัฒนาบุคคลด้วยการวางรากฐานทางทักษะการประกอบอาชีพให้บุคคลมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพค่านิยมการเรียนรู้เพื่อการมีงานทำ โดยพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะด้านการประกอบอาชีพ ทักษะการทำงาน รวมถึงส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแก่นักเรียน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ จึงควรนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน ได้แก่ สภาพทางกายภาพของพื้นที่ ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่ดึงเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ให้สามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนเพื่อการประกอบอาชีพ พัฒนาศักยภาพให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตนเอง และดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข นักเรียนควมได้รับรู้และเข้าใจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถและความคาดหวังของตนเอง ตลอดจนการเรียนรู้เข้าใจงานเข้าใจลักษณะงานด้วย (Super,1995)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอไชยปราการ และอำเภอเวียงแหง ผู้รับบริการ

ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ทำให้มีความแตกต่างและมีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา อาหาร การแต่งกาย ตลอดจนสถานที่สำคัญในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน นักเรียนส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่เมื่อจบการศึกษาแล้ว จะเดินทางเข้าตัวเมืองเพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพ คนวัยทำงานมีการย้ายถิ่นฐานเข้าไปในเมืองใหญ่ เนื่องจากแรงดึงดูดในด้านค่าตอบแทนและความเจริญในด้าน เศรษฐกิจและสังคม การจัดการศึกษาที่ดีสำหรับเยาวชนคือการสนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้และสานต่อภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับพ่อแม่ ครู และปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง ชุมชน สังคม วัฒนธรรม กลายเป็น ความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดการเสริมสร้างทักษะอาชีพจากการจัดการศึกษาอิงบริบท ท้องถิ่น โดยหลักสูตรท้องถิ่นเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรัก ความหวงแหน และภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง สอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2532) ที่ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมชุมชนที่ใช้หลักสูตรนั้นๆ โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่ สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะก็ย่อมสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของสังคมชุมชนนั้นได้มากที่สุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของท้องถิ่นที่มีความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม จึงได้ดำเนินการ จัดทำโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด โดยเริ่มจากการสำรวจชุมชน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของชุมชน เก็บ ข้อมูลในฐานะข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น ส่งเสริมให้สถานศึกษานำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามบริบทของตนเอง โดยในระยะที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดของโรงเรียนนำ ร่องการใช้หลักสูตรจำนวน 15 โรงเรียน ในระยะที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ได้ขยายผลการจัดทำหลักสูตร ท้องถิ่นสู่ 138 โรงเรียนและมีการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด พบว่า ครูผู้สอนต้องการ การส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านการส่งเสริมอาชีพ นวัตกรรมน้อย และการพัฒนาทักษะอาชีพ และรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด (รายงานผลการนิเทศกลุ่ม นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2567)

จากความสำคัญข้างต้น ข้าพเจ้าจึงสนใจที่ศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพัน บ้านเกิด" ในระยะที่ 3 โดยนำรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นบนฐานแนวคิดสำคัญ ได้แก่ การใช้ ข้อมูลของบริบทพื้นที่ วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA กระบวนการนิเทศ PIDRE การนิเทศแบบร่วมพัฒนา และเครือข่ายความร่วมมือ การชี้แนะและพี่เลี้ยง และการเสริมพลังผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งร่วมกันสนับสนุนให้การนิเทศเป็นกระบวนการพัฒนาครูและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีส่วนร่วม ใช้ ข้อมูลเป็นฐานมุ่งสู่ความยั่งยืนต่อไปมาพัฒนาการจัด การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะ อาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรที่ต้องการผลิต เยาวชนที่มีความตระหนัก รู้จักท้องถิ่นของตน สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและ

วัฒนธรรม รวมถึงวางแผนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่สืบทอดกันมาต่อยอดการสร้างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนต่อไป

6. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ผู้เรียน ร้อยละ 85 มีทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยและมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn)
2. ครูผู้สอน ร้อยละ 85 สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามแนวพหุปัญญา และบูรณาการทักษะอาชีพได้ในระดับ "ดี" ขึ้นไป
3. โรงเรียน ร้อยละ 100 มีผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เป็นผลผลิตจากหลักสูตรรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นเข้าใจรากเหง้าวัฒนธรรมของตนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมชุมชนได้จริง
2. ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนรายบุคคลตามแนวทางพหุปัญญาและส่งเสริมความเป็นเลิศด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน
3. โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นและมีผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่ส่งเสริมทักษะอาชีพเป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเป็นรูปธรรม

7. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนสาระพื้นฐาน หรือสาระเพิ่มเติม หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามบริบทของหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษารักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ที่เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน จากการใช้หลักสูตรท้องถิ่นฯ จาก 153 โรงเรียน จำนวน 153 คน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนสาระพื้นฐาน หรือสาระเพิ่มเติม หรือกิจกรรม เสริมหลักสูตรตามบริบทของหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษารักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด โรงเรียนละ 1 คน รวม 14 คน จำนวน 14 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมการคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 (Learn to earn) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ได้แก่

1) โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก (ผาง)	8) โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1
2) โรงเรียนบ้านโป่งถ้ำ	9) โรงเรียนเทพศิรินทร์ 9
3) โรงเรียนบ้านผาแดง	10) โรงเรียนบ้านสันทรายคองน้อย
4) โรงเรียนบ้านต้นสำน	11) โรงเรียนบ้านดงป่าล้น
5) โรงเรียนบ้านแม่คะ	12) โรงเรียนวัดนันทาราม
6) โรงเรียนบ้านทุ่งละคร	13) โรงเรียนบ้านเมืองนะ
7) โรงเรียนบ้านเวียงแหง	14) โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

8. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

1. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากศาสตร์ในเรื่องนี้มีสิ่งต่างๆ มากมายที่จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ซึ่งได้มีนักการศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนไว้หลายท่าน สรุปได้ดังนี้

สัจจ อูทรานันท์ (2530), กิติมา ปรีดีติลล (2532), วไรรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548), วัชรมา เล่าเรียนดี (2550) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกันไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่สร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่ง เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือให้ความร่วมมือกับครูผู้สอน และบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือในเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องอาศัยการนิเทศจากผู้รู้ ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะเรื่อง โดยเป็นกระบวนการดำเนินงานที่จะต้องทำร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ตลอดจนให้ การช่วยเหลือ แนะนำ และให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญทั้งในเรื่องของการวิเคราะห์นักเรียน การวางแผนการทำงาน การผลิตสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ สรุปผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการรายงานการปฏิบัติงานในภาพรวม และในประเด็นที่มีความสำคัญในแต่ละเรื่อง

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและแนวทางในการดำเนินการนิเทศที่ชัดเจน เพื่อจะให้เกิดผลที่ต้องการดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

วัชร เล่าเรียนดี (2550), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548), วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนเป็น การปรับปรุง กระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างขวัญและกำลังใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน โดยอาศัยการนิเทศช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึก ปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ การใช้และการสร้างสื่อนวัตกรรมด้าน การสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรืองานใน วิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมาย ส่วน กิตติมา ปรีดีติลล (2532) ได้สรุปจุดมุ่งหมายการนิเทศการสอนไว้ว่าเพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง รู้จัก แยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเองโดยให้ครูรู้ว่าอะไรที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และจะแก้ไขปัญหานั้น ได้อย่างไร รู้สึกมั่นคงในอาชีพและความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ค้นคว้าแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ เผยแพร่ให้ชุมชนเข้าถึงแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนและให้ การสนับสนุนโรงเรียน ตลอดจนเข้าใจปรัชญาและความต้องการทางการศึกษา จากความหมายดังกล่าว ข้างต้นสรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนได้ว่า การพัฒนาคน พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการ พัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยอาศัยการนิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ อันจะส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม เป้าหมายของหลักสูตร

รูปแบบการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการมีมุมมองสอดคล้องกันว่า รูปแบบเป็นแบบจำลองหรือโครงสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อแสดง แนวคิด ความสัมพันธ์ และกระบวนการต่าง ๆ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดย ทิศนา ขัมมณี (2556) อธิบายว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งอาจนำเสนอในลักษณะคำอธิบาย แผนผัง หรือแผนภาพ ส่วน บุญชม ศรีสะอาด (2559) มองว่าเป็นโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปร ต่าง ๆ ขณะที่ นัยนา ฉายวงศ์ (2560) ให้ความหมายว่าเป็นแบบจำลองความคิดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน อย่างเป็นเหตุเป็นผล และ วาสนา บุญมาก (2562) เห็นว่าเป็นตัวแบบจำลองที่ช่วยอธิบายความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบในปรากฏการณ์จริง ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง แบบจำลองหรือโครงสร้าง ที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิด หลักการ และทฤษฎีเพื่อแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือขั้นตอน การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ

จากการศึกษาของ ธนา ฤทธิวรรณ (2562) วาสนา บุญมาก (2562) ศักดา สถาพรวงษา (2559) และอวยชัย สุขณะล้ำ (2559) พบว่า นักวิชาการมีมุมมองสอดคล้องกันว่า รูปแบบ (Model) ควร ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบและบรรลุเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้ โดยองค์ประกอบหลักที่พบร่วมกัน ได้แก่ หลักการหรือแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ วัตถุประสงค์ กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน และการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึง เนื้อหา แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จ จุดเด่น ข้อจำกัด และปัจจัยสนับสนุน เช่น บทบาทของผู้บริหาร ผู้ชี้แนะ ผู้รับการนิเทศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงาน กล่าวโดยสรุป นักวิชาการหลายท่านได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้แตกต่างกันตามบริบทของการศึกษา แต่มีสาระสำคัญร่วมกัน คือ รูปแบบควรประกอบด้วยหลักการหรือแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ กระบวนการหรือขั้นตอน การดำเนินงาน การวัดและประเมินผล ตลอดจนเงื่อนไขหรือปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้าพเจ้าได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศแบบร่วมพัฒนา (Cooperative Development Supervision)

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา เป็นปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา นิเทศก์ และครูผู้สอน ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนา การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลักบนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิดร่วมทำพึ่งพาช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงจังต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอนและคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพอันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศแบบนี้มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอนอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. การนิเทศแบบการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring)

การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นกระบวนการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา (2557) ได้เสนอขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการก่อนการชี้แนะ (Pre-Coaching) การดำเนินการชี้แนะ (Coaching) และการสรุปผลการชี้แนะ (Post-Coaching) ซึ่งครอบคลุมการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล เครื่องมือ และแผนการนิเทศ การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงของครู การให้คำแนะนำและพัฒนาความรู้ ตลอดจนการสรุปผลและวางแผนพัฒนาต่อเนื่อง ขณะที่ ธนา ฤๅชวีวรรณ (2562) ได้พัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเพิ่มเติมกระบวนการทบทวน (Review) และการสะท้อนผล (Reflection) ทำให้รูปแบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การชี้แนะ การทบทวน และการสะท้อนผล ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการสะท้อนคิด ทั้งสองแนวคิดมุ่งส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาวิชาชีพจากการปฏิบัติงานจริง มีการประเมินตนเองเรียนรู้ร่วมกัน และนำผลการสะท้อนคิดไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการนิเทศ

ในการนิเทศการสอนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอกระบวนการนิเทศและข้าพเจ้าได้ศึกษากระบวนการนิเทศที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE

สจัต อุทรานันท์ (2530) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศการสอนที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning: P) เป็นการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็น และกำหนด แนวทางการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมแก่ผู้รับการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ (Doing: D) ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครู ผู้นิเทศ และผู้บริหารตามแผนที่กำหนดไว้ 4) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing: R) เพื่อสร้างแรงจูงใจ ความมั่นใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และ 5) การประเมินผล (Evaluating: E) เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กระบวนการ PIDRE มีลักษณะเป็นวงจร การพัฒนาที่ต่อเนื่อง โดยผลการประเมินจะถูกนำกลับมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาการนิเทศในรอบถัดไป เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

2. กระบวนการนิเทศแบบ PDCA วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นแนวคิดการบริหารคุณภาพที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยแผนที่ดีควรมีความเป็นไปได้ เข้าใจง่าย สามารถวัดผล ปฏิบัติได้จริง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Do) เป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยกำหนดกิจกรรมและระยะเวลา การจัดสรรทรัพยากร การประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากร และการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check) เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลและรายงานผลเพื่อใช้ในการพัฒนา และขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ วงจร PDCA มีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่สามารถหมุนเวียนซ้ำได้ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพงานบุคลากรและผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

2. แนวคิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) (Bonwell & Eison, 1991; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) พบว่า เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมเรียน ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คอยกระตุ้น ชี้แนะ และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกได้ 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ซึ่งครอบคลุมความเข้าใจในหลักการ แนวคิด และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และ 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ประกอบด้วย ความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

3. แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ตามแนวคิดของ Howard Gardner (Gardner, 1983) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเชื่อว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถและศักยภาพทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน จึงควรได้รับโอกาสในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสามารถของตนเอง แนวคิดดังกล่าวครอบคลุมปัญญา 8 ด้าน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านธรรมชาติวิทยา โดยครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง การแก้ปัญหา การสร้างชิ้นงานการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว การใช้ดนตรีการทำงานร่วมกัน การสะท้อนคิด และการเรียนรู้จากธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพและพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตน การจัดการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ของตนเอง อันจะนำไปสู่ การพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และการดำรงชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความสุขในการเรียนรู้

4. แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าการสอนเพียงอย่างเดียว สมาชิกในชุมชนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ดำเนินการ และสะท้อนผลการปฏิบัติงานผ่านการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) และการใช้

ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน กระบวนการ PLC ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การร่วมกันแก้ปัญหา การนำแนวทางไปปฏิบัติ และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ PLC เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครูจากการปฏิบัติงานจริง ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่า แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูผู้สอนอาจเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มสาระของตนเองในโรงเรียน หรือเรียนรู้กับเพื่อนครูต่างโรงเรียนก็ได้ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หรือจับคู่บัดดี้เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดย Richard DuFour (2004) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีใจจดจ่ออยู่ที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) โดยหาทางส่งเสริม การวัดเป็นระยะๆ สร้างเป้าหมายขึ้นชมหรือเฉลิมฉลองเมื่อโรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมาย ในแต่ละระยะและส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งแสวงหาทรัพยากรในพื้นที่เพื่อให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพจากการปฏิบัติจริง

5. หลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (2566) ได้พัฒนาคอร์สหลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” ภายใต้วิสัยทัศน์ “สร้างโอกาสและความเสมอภาค พัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน มีความภาคภูมิใจบนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม เพื่อวิถีชีวิตที่มีความสุข” โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ ยอมรับและเคารพความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์และท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม หลักสูตรกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 13 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สภาพทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมา บุคคลสำคัญ สภาพเศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ศิลปวัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน ประเพณีและพิธีกรรม ศาสนาและความเชื่อ ตลอดจนดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน โดยสถานศึกษาสามารถนำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามบริบทของตน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะอาชีพ สมรรถนะการเรียนรู้ และความรักความภาคภูมิใจในชุมชนและท้องถิ่นของตน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และการดำรงชีวิตในอนาคต

6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพ

วิจารณ์ พานิช (2555) และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้ระบุว่า ทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีพเป็นสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และโลกการทำงาน ตลอดจนสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ โดย Super (1995) ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะอาชีพควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เข้าใจความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของตน ควบคู่กับการเรียนรู้ลักษณะงานและเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องกับตนเอง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพควร

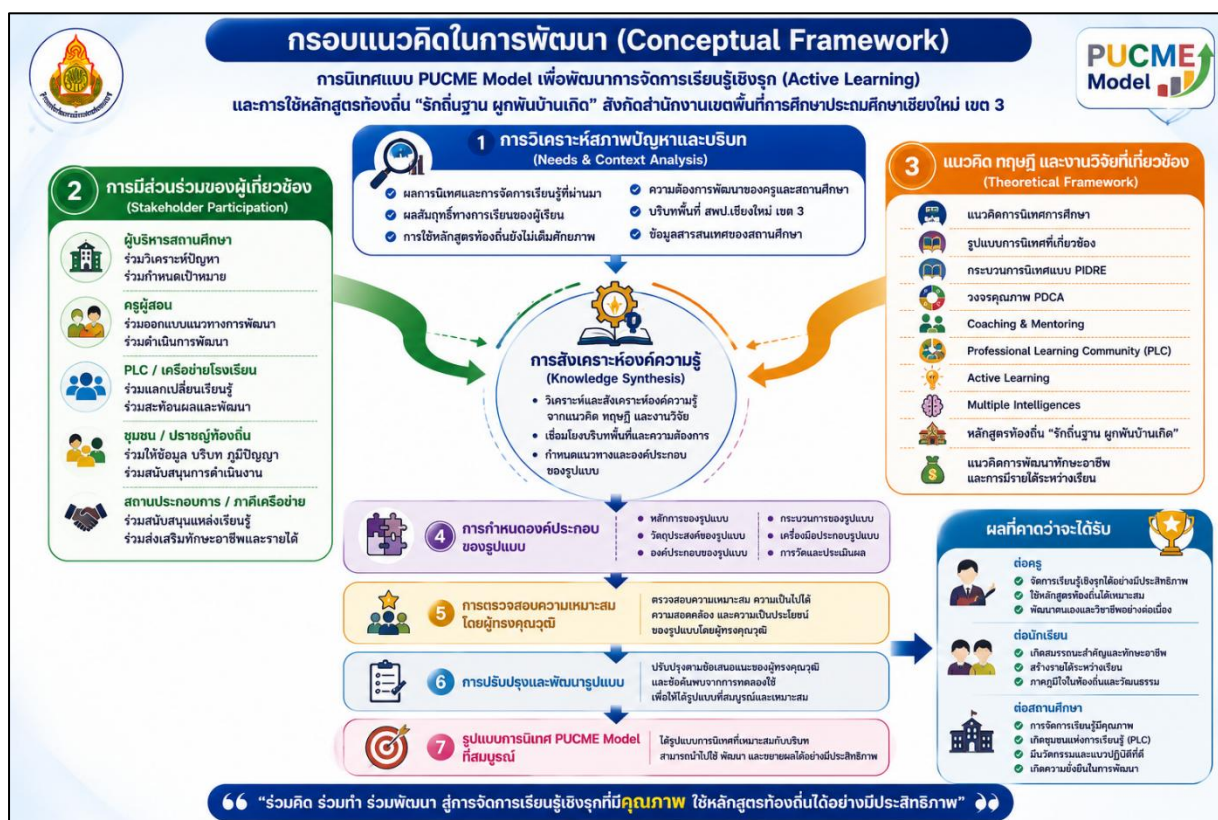

มุ่งเน้นการเรียนรู้ จาก การปฏิบัติจริง การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะอาชีพที่สำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจ ต่างวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ และ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและสร้างรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ดังนี้

กรอบแนวคิดในการพัฒนา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดรูปแบบการนิเทศ PUCME (PUCME Supervision Model)

9. การออกแบบนวัตกรรม

ข้าพเจ้าได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้

ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) ด้านที่ 2 ความสอดคล้องของรูปแบบ (Congruity) ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility) และ ด้านที่ 4 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility)

ข้าพเจ้าดำเนินการสร้างพัฒนาเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดรูปแบบการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทฤษฎีพหุปัญญา หลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด และทักษะอาชีพ และการจัดทำคู่มือรูปแบบการนิเทศฯ

1.2 สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและจัดทำร่างรูปแบบการนิเทศประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ ระบบกลไก/กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศ การวัดประเมินผลของรูปแบบ และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

1.3 นำแบบประเมิน(ร่าง)รูปแบบการนิเทศฯ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60– 1.00

1.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการนิเทศ และคู่มือฯ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 53)

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน(ร่าง)รูปแบบฯ และคู่มือรูปแบบฯ ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2560)

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนสาระพื้นฐาน หรือสาระเพิ่มเติม หรือกิจกรรม เสริมหลักสูตรตามบริบทของหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษารักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด โรงเรียนละ 1 คน รวม 14 คน จำนวน 14 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 (Learn to earn) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก (ฝาง) 2) โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1 3) โรงเรียนบ้านโป่งถิบ 4) โรงเรียนเทพศิรินทร์ 9 5) โรงเรียนบ้านผาแดง 6) โรงเรียนบ้านสันทรายคองน้อย 7) โรงเรียนบ้านต้นสำน 8) โรงเรียนบ้านดงป่าล้าน 9) โรงเรียนบ้านแม่คะ 10) โรงเรียนวัดนันทาราม 11) โรงเรียนบ้านทุ่งละคร 12) โรงเรียนบ้านเมืองนะ 13) โรงเรียนบ้านเวียงแหง และ 14) โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มี 4 ชนิด มีการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับการออกแบบแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวพหุปัญญา รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการกำหนดภาระงานที่เหมาะสม

2) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับบทบาทครู ลักษณะการจัดกิจกรรม การจัดสรรเวลา บรรยากาศในห้องเรียน การมอบหมายภาระงาน เทคนิครูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

3) แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นแบบบันทึกการสะท้อนผลด้วยเทคนิค GROW ได้แก่ Goal เป้าหมาย Reality ความจริงหรือสถานการณ์ปัจจุบัน Option ทางเลือก/ความเป็นไปได้ และ Will/Way Forward ความตั้งใจ/แผนปฏิบัติการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4) แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ที่มีต่อความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับการที่ศึกษานิเทศก์นำรูปแบบการนิเทศมาใช้ในการให้คำปรึกษาต่างๆ

ข้าพเจ้าดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ในการสร้างแบบประเมิน แบบสังเกตและแบบสะท้อนผล
- 2) สร้างแบบประเมินและแบบสังเกตให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดของการศึกษา
- 3) นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60– 1.00
- 4) นำแบบประเมินที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ที่ได้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน จำนวน 14 คน จาก 14 โรงเรียน โดยดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง และจัดกิจกรรม PLC ถอดบทเรียนอีก 1 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสะท้อนคิดหลังการสังเกตการสอนโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้

1. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อคำถามแต่ละข้อเป็นรายด้านแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสะท้อนผล AAR และการ PLC ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาต่อไป

10. วิธีดำเนินการ

ข้าพเจ้าได้นำรูปแบบการนิเทศ PUCME ที่มีต่อความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้่นวางแผนบนฐานข้อมูลและบริบท (Planning)

วางแผนการนิเทศโดยนำผลสำรวจความต้องการจำเป็นในการให้การช่วยเหลือและพัฒนาครู จาก ปีการศึกษา 2567 จากเอกสารรายงานการนิเทศการศึกษาของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (2567) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา จัดทำโครงการและแผนการนิเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาโดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา สถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ร่วมวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศการศึกษา ร่วมกัน ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนก่อนการนิเทศ ผ่านกิจกรรมในโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ดังนี้

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์ ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจงนโยบายการดำเนินงานโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดให้กับโรงเรียนในสังกัดประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดของโรงเรียนในสังกัด ประชุมชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 (Learn to earn) ใน ระบบออนไลน์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” เมื่อ วันอังคาร ที่ 7 มกราคม พ.ศ.2568 เวลา 13.30-16.30 น. โดยมีโรงเรียนเข้ารับฟังการดำเนินงานครบทั้ง 153 โรงเรียน โดยมี นายเรืองยศ ปันศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และนางสุจินดา คำเงิน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบโครงการ และคณะศึกษานิเทศก์เข้าร่วมประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจให้กับสถานศึกษาในสังกัด

ภาพ 3 ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความเข้าใจร่วม (Understanding)

สร้างความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ร่วมกันของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในเป้าหมาย แนวทาง และกระบวนการดำเนินงานร่วมกัน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ สร้างความเข้าใจ และกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

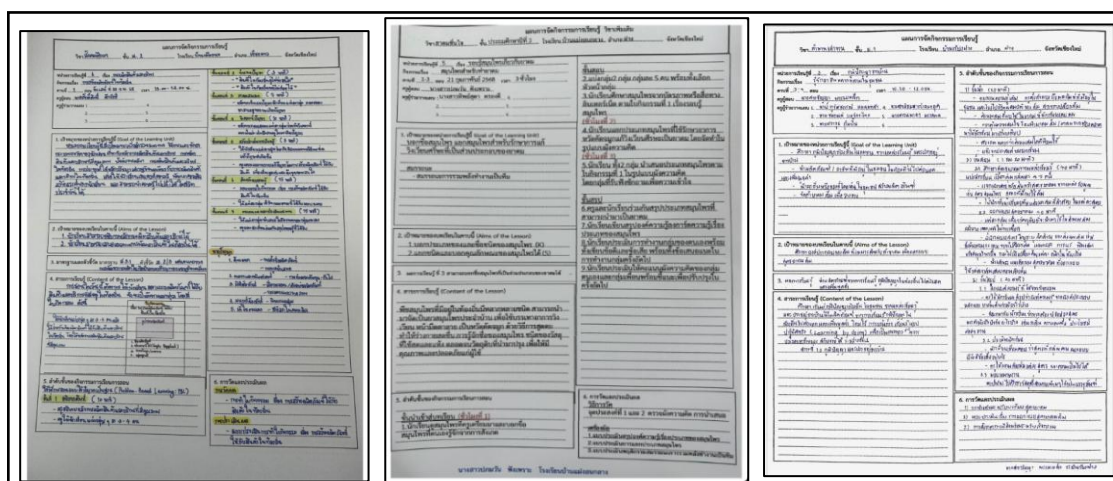
กิจกรรมที่ 2 พัฒนาหลักสูตรการอบรมครูเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษารักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและทักษะที่จำเป็นในอนาคต ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มาเป็นข้อมูลเพื่อวางแผน ส่งเสริม

ภาพ 4 หลักสูตรการฝึกอบรม

สนับสนุน ครูมีความรู้ด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพและมีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

กิจกรรมที่ 3 ให้ความรู้แก่ครูด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง พหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนสู่ทักษะที่จำเป็นในอนาคต Future Skills” ตามโครงการรื้อถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 (Learn to Earn) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีงบประมาณ 2568 โดยดำเนินการสำรวจรายชื่อครูผู้เข้ารับการอบรม ดำเนินการอบรมโดยวิทยากรภายนอก และคณะศึกษานิเทศก์ ในหัวข้อการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง พหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนสู่ทักษะที่จำเป็นในอนาคต Future Skills” ตามโครงการรื้อถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 (Learn to Earn) ปีงบประมาณ 2568 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568 เวลา 08:30-16:30 น. ณ ห้องประชุมอิงดอย โดยมีผู้เข้ารับการอบรมเป็นครูจำนวน 154 คน จากโรงเรียนในสังกัด 153 โรงเรียน และมีผลงานจากการอบรม ได้แก่ การจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model Canvas) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญา โดยครูเข้าร่วมอบรม ส่งผลงานครบทุกคนคิดเป็น ร้อยละ 100

ภาพ 5 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ภายหลังการอบรมฯ ครูผู้เข้ารับการอบรมได้ส่งแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญา คนละ 1 แผน ศึกษานิเทศก์ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาของครูผู้สอนอยู่ในระดับ ดีมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 97.64 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ภาพ 6 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนฯ

กิจกรรมที่ 4 สร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการผู้ร่วมนิเทศ และร่วมวางแผนการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ศึกษาวิเคราะห์ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. และครู วิชาการ/ครูผู้รับผิดชอบโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด และการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น รักถิ่น ฐานผูกพันบ้านเกิดของโรงเรียน ให้เห็นความสำคัญของการสร้างบรรยากาศการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ทำหนังสือแจ้งโรงเรียนเข้าร่วมประชุมออนไลน์ ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้วยระบบ Zoom meeting จัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศฯประกอบด้วย ศึกษาวิเคราะห์ ก.ต.ป.น. ผู้อำนวยการ วิชาการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการรักถิ่นและครูผู้สอน ประชุมเพื่อร่วมตรวจสอบเครื่องมือนิเทศ จัดทำปฏิทินนิเทศ และนัดหมายการนิเทศ

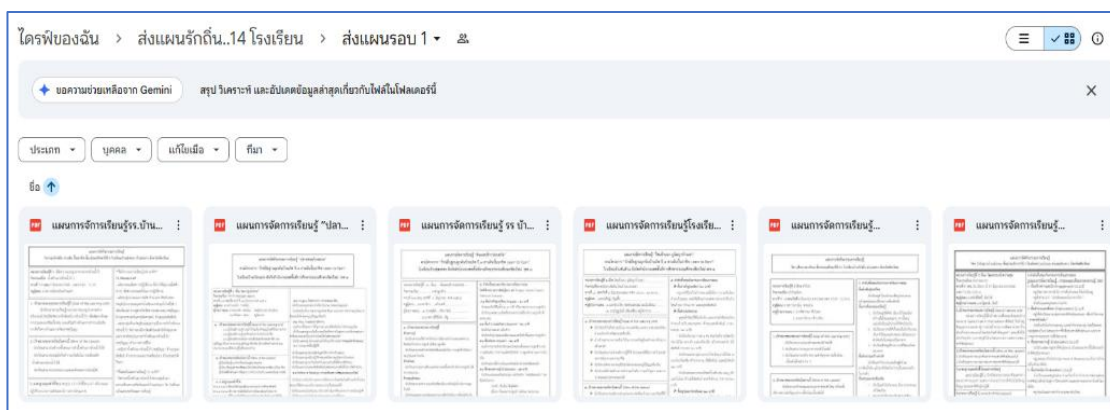
ภาพ 7 กิจกรรมการประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ร่วมนิเทศ

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างเครือข่ายความร่วมมือนิเทศ (Cooperative Networking)

ดำเนินการนิเทศโดยร่วมมือกับเครือข่ายผู้ร่วมนิเทศ ให้คำชี้แนะเป็นที่เล็ง สร้างขวัญและกำลังใจ ใช้วิธีการและเทคโนโลยีการนิเทศอย่างหลากหลายโดยดำเนินการนิเทศโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 14 โรงเรียน ดังนี้

กิจกรรมที่ 5 ดำเนินการนิเทศติดตามตามกำหนดการ

ระยะที่ 1 ครูผู้สอนจาก 14 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายส่งแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 1 นำเสนอ และ วิชาฯแผนการจัดการเรียนรู้ (ออนไลน์) ผู้ร่วมนิเทศร่วมประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เมื่อได้รับ ข้อเสนอแนะจากศึกษาวิเคราะห์ หัวหน้าวิชาการ และครูพี่เลี้ยงหรือ Buddy Teacher หลังจากนั้นจะมีการนัด หมายการนิเทศแบบลงพื้นที่ต่อไป

ภาพ 8 การส่งแผนนิเทศเพื่อประเมินและปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 1

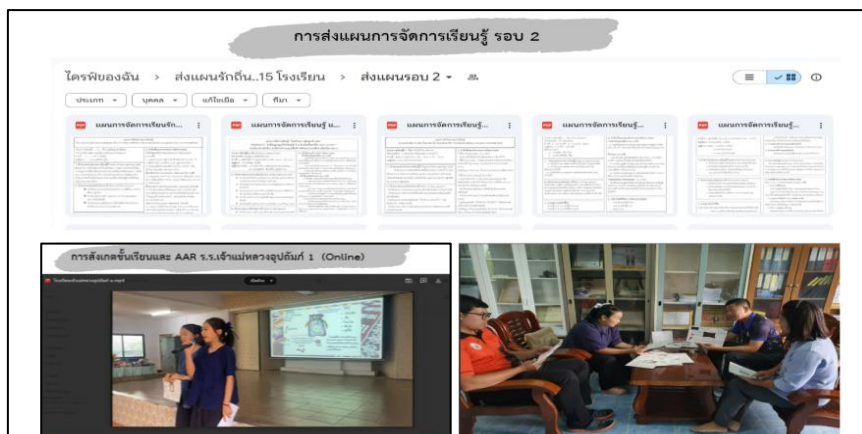
ระยะที่ 2 การลงพื้นที่นิเทศ (Onsite) การจัดการเรียนรู้ของครู ครั้งที่ 1 จำนวน 14 โรงเรียน โดยคณะกรรมการนิเทศสังเกตชั้นเรียนและ AAR ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวางแผนและแนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ระหว่างวันที่ 3 - 20 มิถุนายน 2568

ภาพ 9 ภาพตัวอย่างการนิเทศ Onsite โรงเรียนเป้าหมาย 14 โรงเรียน

ระยะที่ 3 นิเทศการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 2 (online) ดังนี้

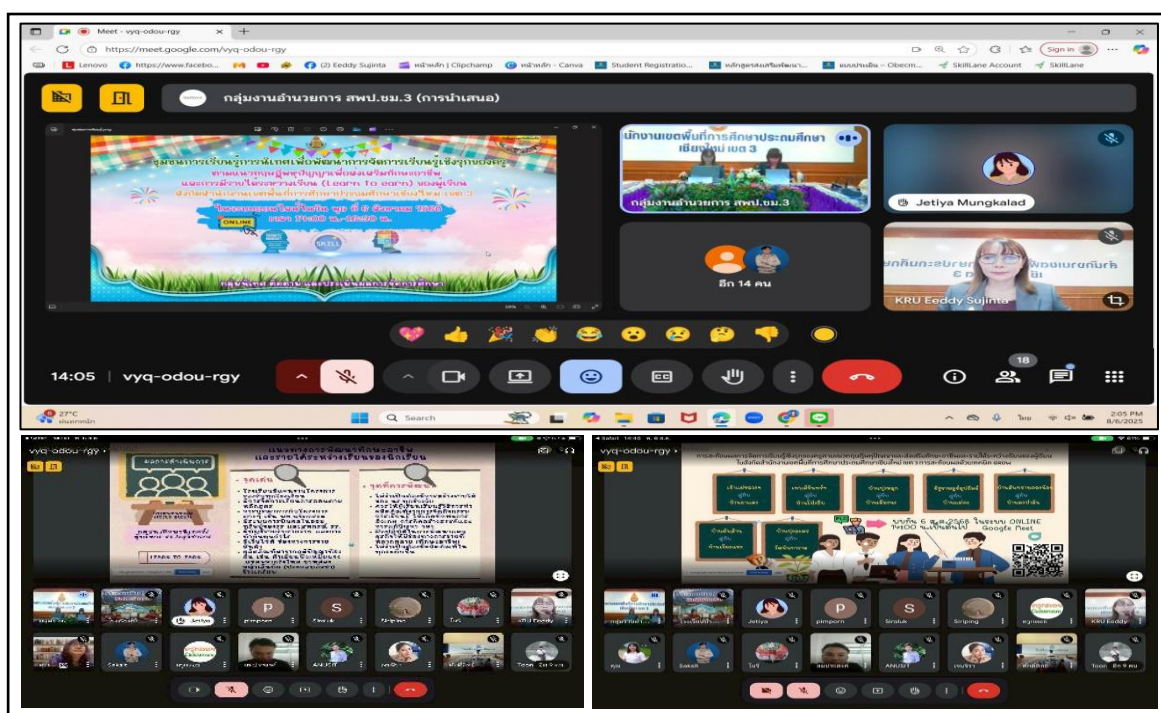
1. ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 2 (ออนไลน์) ผู้ร่วมนิเทศร่วมประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 โดยครูส่งคลิปวิดีโอการจัดการเรียนรู้ใน Drive
2. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังเกตชั้นเรียนโดยดูจากคลิปวิดีโอการสอน และดำเนินการสะท้อนผลในระบบออนไลน์

ภาพ 10 ตัวอย่างการนิเทศ
Online โรงเรียนเป้าหมาย
จำนวน 14 โรงเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Monitoring Assessment)

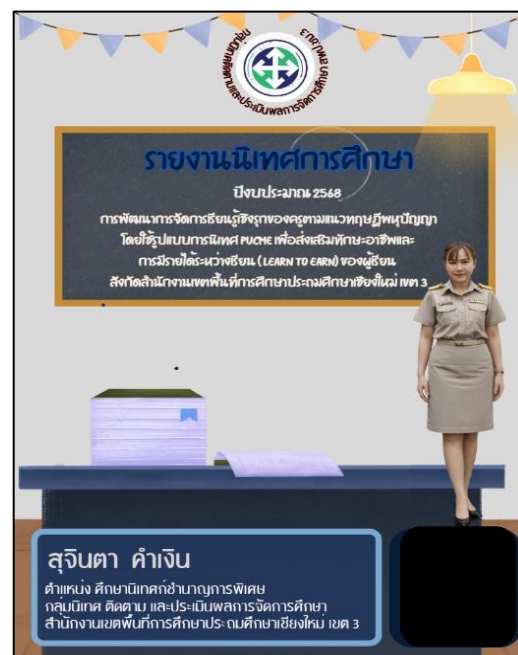
ประเมินผลการนิเทศโดยครูและผู้ร่วมนิเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สอน และคณะศึกษานิเทศก์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยกระบวนการชมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในรูปแบบออนไลน์ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2568 สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และหาแนวทางร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกับผู้นิเทศโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เป็นการหาแนวทางในการพัฒนางานต่อไป

ภาพ 11 ประเมินผลการนิเทศโดยครูและผู้ร่วมนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนผลการนิเทศ

กิจกรรมที่ 5 สรุปผลการนิเทศ

1. สรุปผลการนิเทศและจัดทำรายงานผลการนิเทศแก่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. รายงานผลการนิเทศด้วยการนำเสนอปากเปล่า ดังนี้
 1. รายงานผลการนิเทศในการประชุมในการประชุมกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาและการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา เดือนกันยายน 2568
 2. รายงานผลการนิเทศให้กับศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้องในการประชุมการนำเสนอผลงานศึกษานิเทศก์ระยะหลังการพัฒนาปีงบประมาณ 2568 ประจำเขตตรวจราชการที่ 15 วันที่ 26 กรกฎาคม 2568

ภาพ 12-13 รายงานผลการนิเทศในระดับเขตพื้นที่ และระดับเขตตรวจราชการที่ 15

ขั้นที่ 5 ขั้นเสริมพลังครู (Empowering Teachers)

ครูและผู้นิเทศร่วมแบ่งปันผลการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้วยการส่งผลงานการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และผลงานด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

ที่ส่งเสริมอาชีพและรายได้ระหว่างเรียนที่เป็นไปตามตามบริบทของโรงเรียนด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่หลากหลาย

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการคัดเลือกผลงานที่มีผลปฏิบัติที่ดี “Show & Share” สานฝันปั้นอาชีพ ตามโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ปี 3 ดังนี้

1. จัดกิจกรรมประกวดผลงาน Best Practice “สานฝันปั้นอาชีพ” โดยประกอบด้วยกิจกรรมในระดับโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน และแบ่งประเภทรางวัลตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

- รายงานการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา
- รายงานการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมอาชีพและรายได้ระหว่างเรียนที่เป็นไปตามตามบริบทของโรงเรียนด้วยวิธีการและผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมอาชีพและรายได้ระหว่างเรียน
- วิดีโอคลิปสื่อสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด
- บทความเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สานฝันปั้นอาชีพ

2. เชิญกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงาน วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.2568

ภาพ 14 กิจกรรมการคัดเลือกผลงาน Show & Share สานฝันปั้นอาชีพ ปีงบประมาณ 2568

3. จัดพิธีมอบโล่และเกียรติบัตรผู้ชนะการประกวด ซึ่งมีผลงานในระดับโรงเรียน ระดับผู้บริหาร สถานศึกษา และระดับครูผู้สอน เพื่อเป็นการขับเคลื่อนและสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานต่อไป

ภาพ 15 ประกาศและมอบโล่รางวัลให้กับผู้ได้รับการคัดเลือก

11. ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

ทั้งนี้ขอเสนอผลการศึกษาค้นคว้ารูปแบบและการใช้รูปแบบตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักการ องค์ประกอบ และโครงสร้างของรูปแบบการนิเทศ PUCME ตามลำดับ ดังตารางนี้

ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น“รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ

นักวิชาการ/แนวคิด	หลักการและแนวคิดของรูปแบบ	ระบบและกลไกของรูปแบบการนิเทศ				
		การวางแผน (P)	การสร้าง ความเข้าใจ ร่วม (U)	ความร่วมมือ/ เครือข่าย (C)	การติดตาม และ ประเมินผล (M)	การเสริมพลังครู (E)
สัจด์ อุทรานันท์ (PIDRE)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Deming (PDCA)	✓	✓		✓	✓	✓
Glickman (Developmental Supervision)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Coaching & Mentoring	✓		✓	✓	✓	✓
Cooperative Development Supervision	✓	✓	✓	✓	✓	✓
DuFour (PLC)	✓		✓	✓	✓	✓
ความถี่	6	4	5	6	6	6

จากตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ PUCME Model มีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน โดยเฉพาะแนวคิดด้านการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE วงจรคุณภาพ PDCA การนิเทศแบบร่วมพัฒนา การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ PUCME จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ Planning, Understanding, Cooperative Networking, Monitoring & Assessment และ Empowering Teachers ที่มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้พัฒนาการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 การสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น“รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 บูรณาการกับแนวคิดทฤษฎีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด/ทฤษฎี	สาระสำคัญของแนวคิด	สิ่งที่สังเคราะห์มาใช้	องค์ประกอบที่เกิดขึ้นใน PUCME
การนิเทศการศึกษา (สัจ จูทรานันท์, ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, วัชรรา เล่าเรียนดี)	การนิเทศเป็นกระบวนการช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการทำงานร่วมกัน	การนิเทศเป็นระบบ เน้นการพัฒนาครูมากกว่าการควบคุม	ใช้เป็น หลักการของรูปแบบทุกขั้นตอน
การนิเทศแบบร่วมพัฒนา (Cooperative Development Supervision)	การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู และชุมชน	C : Cooperative Networking
Coaching & Mentoring	พัฒนาครูผ่านการชี้แนะ การสะท้อนผล และการเป็นพี่เลี้ยง	ใช้การนิเทศแบบโค้ชแทนการตรวจสอบ	C และ E
PIDRE Process (สัจ จูทรานันท์)	Planning, Informing, Doing, Reinforcing, Evaluating	แนวคิดกระบวนการนิเทศเป็นวงจร	โครงสร้างของ P-U-C-M-E
PDCA (Deming)	วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง	การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)	บูรณาการในทุกชั้นของ PUCME
Professional Learning Community (PLC)	การเรียนรู้ร่วมกันของครู แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้ข้อมูลพัฒนางาน	ใช้ PLC เป็นกลไกการพัฒนาครู	C, M และ E
Active Learning	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	ใช้เป็นเป้าหมายของการนิเทศการจัดการเรียนรู้	เป้าหมายของ ทุกขั้นตอน
Multiple Intelligences (Gardner)	ผู้เรียนมีศักยภาพแตกต่างกัน ต้องจัดกิจกรรมหลากหลาย	ครูออกแบบกิจกรรมตามศักยภาพผู้เรียน	ใช้ใน U และ C
หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด"	ใช้บริบทท้องถิ่นเป็นฐานการเรียนรู้	ใช้เป็นเนื้อหาหลักของการนิเทศ	ทุกขั้นตอน

แนวคิด/ทฤษฎี	สาระสำคัญของแนวคิด	สิ่งที่สังเคราะห์มาใช้	องค์ประกอบที่เกิดขึ้นใน PUCME
แนวคิดการพัฒนาทักษะอาชีพ	ส่งเสริมทักษะอาชีพ การสร้างรายได้ และสมรรถนะศตวรรษที่ 21	ใช้กำหนดผลลัพธ์ผู้เรียน	ผลลัพธ์ของ PUCME

จากตาราง 2 จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รูปแบบการนิเทศ PUCME Model ได้รับการพัฒนามาบนพื้นฐานของการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการนิเทศการศึกษา การนิเทศแบบร่วมพัฒนา การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE วงจรคุณภาพ PDCA ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligences) หลักสูตรทองถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” และแนวคิดการพัฒนาทักษะอาชีพเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

ผลการสังเคราะห์นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ Planning (P) การวางแผนบนฐานข้อมูลและบริบท Understanding (U) การสร้างความเข้าใจร่วม Cooperative Networking (C) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและนิเทศแบบชี้แนะ Monitoring & Assessment (M) การติดตามและประเมินผล และ Empowering Teachers (E) การเสริมพลังครูสู่ความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญา ขับเคลื่อนหลักสูตรทองถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ ทักษะอาชีพ และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้อย่างยั่งยืน

ตาราง 3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรทองถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กระบวนการของรูปแบบ	แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญที่สังเคราะห์ได้	การดำเนินงาน	บทบาทศึกษานิเทศก์
P: Planning การวางแผนบนฐานข้อมูลและบริบท	สอดคล้องกับ PIDRE ขั้น Planning และ PDCA ขั้น Plan เน้นการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความ	การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล	1) วิเคราะห์บริบทพื้นที่และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของชุมชน 2) ศึกษาข้อมูลความต้องการในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่	วิเคราะห์ข้อมูล เชิงลึกวางแผน การนิเทศ ออกแบบนวัตกรรมและคู่มือการนิเทศ

กระบวนการ ของรูปแบบ	แนวคิด/ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ ที่สังเคราะห์ ได้	การดำเนินงาน	บทบาทศึกษานิเทศก์
	ต้องการ และ การกำหนด เป้าหมาย ร่วมกัน	สภาพปัญหา ความ ต้องการ จำเป็น และ บริบทของ สถานศึกษา	ส่งเสริมทักษะอาชีพและ การมีรายได้ระหว่างเรียน ของครูผู้สอน 3) กำหนดเป้าหมาย การ จัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อ พัฒนาทักษะอาชีพและ รายได้ระหว่างเรียน 4) ออกแบบแนวทางนิเทศ และจัดทำเครื่องมือ	
U: Understanding การสร้าง ความ เข้าใจ ร่วม	สอดคล้องกับ PIDRE ชั้น Informing และ แนวคิด Coaching & Mentoring ที่ เน้นการพัฒนา ความรู้และสร้าง ความเข้าใจ ร่วมกัน	การพัฒนา ครูต้องสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และความ ตระหนัก ร่วมกันก่อน การปฏิบัติ	1) ประชุมชี้แจงนโยบายให้ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนใน สังกัด 2) อบรมพัฒนาครูในด้าน หลักสูตรท้องถิ่น การจัดการ เรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนา ทักษะอาชีพและการมี รายได้ระหว่างเรียน 3) สร้างความเข้าใจ เป้าหมายร่วมกัน	เป็นวิทยากร / ผู้ชี้แนะ (Coach) และพี่ เลี้ยง (Mentor) ให้ คำปรึกษาแก่ครูและ ผู้บริหาร
C: Cooperative Networking การสร้าง เครือข่าย ความ ร่วมมือ	สอดคล้องกับ Cooperative Development Supervision ที่ เน้นความ ร่วมมือและ เครือข่ายการ เรียนรู้	การพัฒนา คุณภาพ การศึกษา ต้องอาศัย ความร่วมมือ จากทุกภาค ส่วนและ การเรียนรู้ ร่วมกัน	1) ลงพื้นที่นิเทศและ การนิเทศออนไลน์ 2) สร้างเครือข่ายการนิเทศ เช่น ก.ต.ป.น./อ.ก.ต.ป.น 3) ส่งเสริมสนับสนุนการ เชื่อมโยงสถานประกอบการ ชุมชน และปราชญ์ท้องถิ่น	ประสานเครือข่าย สร้างความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคีเครือข่าย

กระบวนการ ของรูปแบบ	แนวคิด/ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ ที่สังเคราะห์ ได้	การดำเนินงาน	บทบาทศึกษานิเทศก์
			4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC	
M: Monitoring and Assessment การกำกับติดตาม และ ประเมินผล	สอดคล้องกับ PIDRE ชั้น Evaluating และ PDCA ชั้น Check เน้นการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ	การติดตาม ตรวจสอบ และสะท้อนผลอย่าง ต่อเนื่องช่วย ให้เกิดการ พัฒนาและ ปรับปรุง คุณภาพ	1) ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ 2) สังเกตชั้นเรียน 3) ประเมินทักษะอาชีพ ผู้เรียน 4) AAR สะท้อนผลการ ดำเนินงาน 5) PLC	เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผล และ สะท้อนผลการพัฒนา แก่ครูและโรงเรียน
E: Empowering Teachers การเสริมพลังครู	สอดคล้องกับ PIDRE ชั้น Reinforcing และแนวคิด Supportive Supervision ที่ เน้นการ เสริมแรงและ พัฒนาศักยภาพ ครูอย่างต่อเนื่อง	การสร้างขวัญกำลังใจ การยกย่อง เชิดชูเกียรติ และการ สนับสนุน ทางวิชาการ ช่วยให้ผู้ พัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	1) จัดเวที Show & Share 2) ถอดบทเรียน Best Practice 3) ยกย่องเชิดชูเกียรติ 4) ขยายฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	เป็นผู้เสริมพลัง สนับสนุน และสร้าง แรงจูงใจให้ครูพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากตาราง 3 จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รูปแบบการนิเทศ PUCME ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 5 ชั้น ได้แก่ Planning, Understanding, Cooperative Networking, Monitoring & Assessment และ Empowering Teachers ซึ่งพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของ แนวคิดการนิเทศแบบ PIDRE, วงจรคุณภาพ PDCA, Coaching & Mentoring, Cooperative Development Supervision และ Supportive Supervision โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูผ่านการวางแผนบนฐานข้อมูล

การสร้างความรู้เข้าใจร่วม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการเสริมพลังครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้เกิดความยั่งยืน

ตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety)				
1	หลักการและแนวคิดของรูปแบบมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2	องค์ประกอบของรูปแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม	4.80	0.45	มากที่สุด
3	ขั้นตอน PUCME มีความเหมาะสมและเป็นลำดับต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด
4	บทบาทของศึกษานิเทศก์ในแต่ละขั้นตอนมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบ		4.85	0.34	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ความสอดคล้องของรูปแบบ (Congruity)				
5	องค์ประกอบของรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนา	4.80	0.45	มากที่สุด
6	รูปแบบสอดคล้องกับการขับเคลื่อนหลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด"	5.00	0.00	มากที่สุด
7	รูปแบบสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning และ Multiple Intelligences	4.80	0.45	มากที่สุด
8	ความเชื่อมโยงระหว่าง Input-Process-Output-Outcome มีความสอดคล้องกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านที่ 2 ความสอดคล้องของรูปแบบ		4.85	0.34	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility)				
9	รูปแบบสามารถนำไปใช้ในการนิเทศจริงได้	5.00	0.00	มากที่สุด
10	รูปแบบสามารถนำไปขยายผลสู่สถานศึกษาได้	4.80	0.45	มากที่สุด
11	รูปแบบสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต 3	4.80	0.45	มากที่สุด
12	รูปแบบสามารถส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายได้	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านที่ 3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		4.85	0.34	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility)				
13	รูปแบบช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	5.00	0.00	มากที่สุด
14	รูปแบบช่วยส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
15	รูปแบบช่วยพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
16	รูปแบบสามารถนำไปขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นได้	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านที่ 4 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ		4.90	0.27	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทั้งฉบับ		4.86	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.86 (S.D. = 0.32) คุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.90 (S.D. = 0.27) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) ด้านความสอดคล้องของรูปแบบ (Congruity) และ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากัน คือ 4.85 (S.D. = 0.34) ทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด

ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการนิเทศ PUCME มีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักวิชาการ มีความเชื่อมโยงระหว่างหลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก การวัดประเมินผล และเงื่อนไขการนำไปใช้ในการนิเทศเพื่อขับเคลื่อนหลักสูตรท้องถิ่นและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาได้จริง อีกทั้งยังสามารถขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นได้อย่างเหมาะสม และมีศักยภาพในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ข้าพเจ้าจึงขอแนะนำเสนอรูปแบบการนิเทศรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่ได้พัฒนาขึ้น ดังนี้

รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

1. หลักการและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ

รูปแบบการนิเทศ PUCME Model เป็นรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการนิเทศการศึกษา การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences Theory) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) การนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE วงจรคุณภาพ PDCA และแนวคิดการพัฒนาทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน ภายใต้บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม รวมทั้งมีความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และภูมิประเทศ รูปแบบการนิเทศ PUCME หลักการสำคัญ ดังนี้

1. ยึดข้อมูลและบริบทเป็นฐาน (Data-Based and Contextual Planning) โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผลการนิเทศ ความต้องการจำเป็นของครู และบริบทของชุมชน เป็นฐานในการวางแผนการนิเทศ
2. มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญา เพื่อให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
3. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน โดยเชื่อมโยงหลักสูตรท้องถิ่นกับภูมิปัญญา ชุมชน แหล่งเรียนรู้ และสถานประกอบการ
4. เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ผ่านกระบวนการ PLC การโค้ช และการเป็นพี่เลี้ยง
5. มุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การนิเทศเป็นวงจรคุณภาพ มีการติดตาม ประเมินผล สะท้อนผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการนิเทศ PUCME ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการและแนวคิดพื้นฐาน
2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ
3. ระบบกลไกของรูปแบบ PUCME
4. การวัดและประเมินผล
5. เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

4. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ

1. พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาคุณภาพการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น

3. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ยกระดับคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เป้าหมายของรูปแบบประกอบด้วย

1. ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาได้อย่างมีคุณภาพ

2. ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ มีสมรรถนะ และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน
3. สถานศึกษามีระบบนิเทศภายในที่เข้มแข็งและเกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

5. ระบบกลไกของรูปแบบ PUCME

ระบบกลไกของรูปแบบประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ดังนี้

P: Planning (การวางแผนบนฐานข้อมูลและบริบท) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผลการนิเทศที่ผ่านมา ความต้องการจำเป็นของครู และบริบทของชุมชนเพื่อนำมาใช้กำหนดเป้าหมาย แนวทาง และแผนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาที่สามารถเชื่อมโยงสู่ การพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

U: Understanding (การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วม) เป็นกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา การส่งเสริมทักษะอาชีพ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

C: Cooperative Networking (การสร้างเครือข่ายความร่วมมือนิเทศ) เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายผ่านกระบวนการ PLC การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การโค้ช และการเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้และขยายผลนวัตกรรมการเรียนรู้สู่สถานศึกษาและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ยั่งยืน

M: Monitoring and Assessment (การประเมินผลการนิเทศ) เป็นการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การสังเกตชั้นเรียน การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

E: Empowering Teachers (การเสริมพลังครู) เป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพครูให้มีความเชื่อมั่นและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการยกย่องเชิดชูเกียรติ การเผยแพร่ผลงาน การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและ การขยายผลสู่เครือข่ายการเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล การประเมินผลของรูปแบบประกอบด้วย

1. การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้
2. การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
3. การประเมินทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน

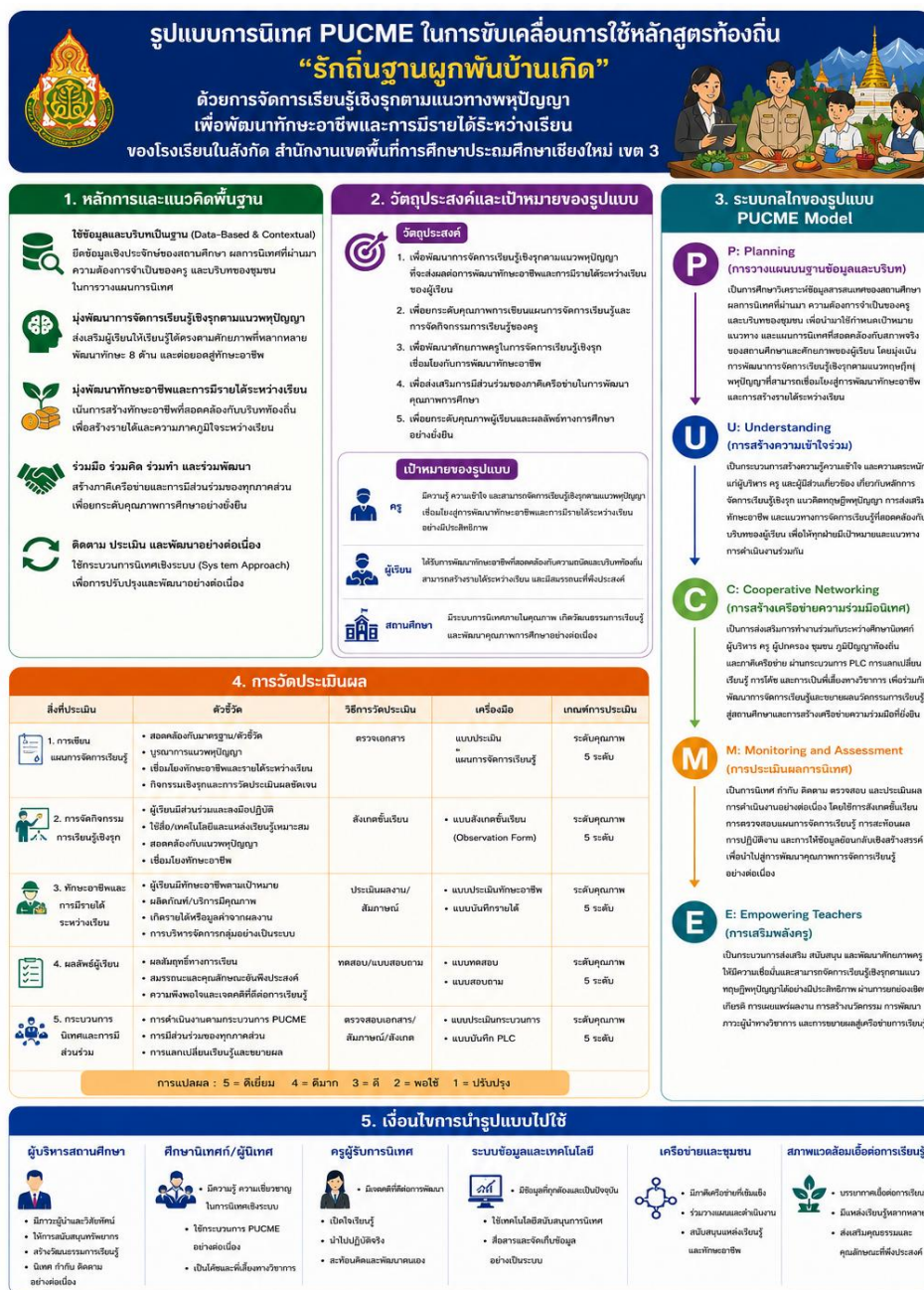
ใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมิน แบบสังเกต การสะท้อนผล (Reflection) และชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพเป็น 5 ระดับ

7. เจาะใจการนำรูปแบบไปใช้ การนำรูปแบบ ไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ควรมีเงื่อนไขสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนเชิงนโยบายและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง
2. ศึกษานิเทศก์มีสมรรถนะด้านการนิเทศ การโค้ช และการเป็นพี่เลี้ยง
3. ครูมีเจตคติที่ดี เปิดใจเรียนรู้ และพร้อมพัฒนางานวิชาชีพ
4. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ
5. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย
6. มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนางานอย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา

ภาพ 16 กรอบแนวคิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเชิงรุกตามแนวทางเรียนรู้เพหุปัญญาเพื่อทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางเพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ศึกษาขอเสนอผลการใช้รูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการนิเทศขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีเพหุปัญญาของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตาราง 5 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีเพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (n=14)

รายการประเมิน	การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้			
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. กำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.00	0.71	4.6	0.55
2. ความสอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระสำคัญและกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.00	4.6	0.55
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในทุกขั้นตอน หรือใช้เทคนิควิธีการสอนระบุไว้ในแผน การจัดการเรียนรู้	3.80	0.84	4.6	0.55
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวคิดทฤษฎีเพหุปัญญา	3.60	0.55	4.6	0.55
5. กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.40	1.14	4.6	0.55
6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและ/หรือสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	3.80	0.84	4.6	0.55

รายการประเมิน	การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้			
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
7. สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3.8	0.45	4.6	0.55
8. การวัดผลประเมินผล ใช้วิธีการที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.2	0.45	4.2	0.4
9. วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดหรือ จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ ทุกด้าน	3.6	0.55	4.4	0.55
10. กำหนดชิ้นงาน /ภาระงาน อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.8	0.84	4.8	0.45
รวม/สรุปผล	3.70	0.68	4.48	0.51

จากตาราง 5 จากผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 ครั้ง พบว่า ภายหลังจากปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คุณภาพของแผนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยผลการประเมินภาพรวมในครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 (S.D. = 0.68)อยู่ในระดับมาก ขณะที่ผลการประเมินครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.48 (S.D. = 0.51)อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพสูงขึ้น อีกทั้งค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ลดลงจาก 0.68 เป็น 0.51 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 6 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

รายการ		การสังเกตการจัดการเรียนรู้			
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1.	บทบาทครู				

รายการ		การสังเกตการจัดการเรียนรู้			
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1.1 ครูนำผลการวัดแววจมาใช้ประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.00	0.71	4.20	0.45
	1.2 ครูมีการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้	4.00	0.71	4.60	0.55
	1.3 ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนปฏิบัติสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.20	0.45	4.40	0.55
	1.4 ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้	4.00	0.71	4.20	0.84
2.	ลักษณะการจัดกิจกรรม				
	2.1 กิจกรรมที่จัดมีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา	4.00	0.71	4.20	0.45
	2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ	4.00	0.71	4.20	0.84
	2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาและกิจกรรมที่ทำท้าย	3.80	1.09	4.20	0.45
	2.4 กิจกรรมมีการพัฒนาปัญญา (พหุปัญญา 8 ด้าน)	4.00	0.71	4.40	0.55
3.	การจัดสรรเวลา				
	3.1 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลา	4.00	0.71	4.00	0.71
4.	บรรยากาศในห้องเรียน				
	4.1 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.20	0.84	4.60	0.55
	4.2 ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้	4.00	0.71	4.20	0.45
5.	การมอบหมายภาระงาน				
	5.1 มีการมอบหมายงานที่เป็นงานเดี่ยว งานคู่ งานกลุ่ม งานทั้งชั้นเรียน (Whole class)	4.20	0.84	4.20	0.84
	5.2 มีการชี้แจง กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน	3.80	0.84	4.00	0.71
6.	เทคนิค รูปแบบ				
	6.1 ครูมีเทคนิครูปแบบวิธีสอนที่หลากหลาย	4.00	0.71	4.20	0.84
	6.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี ที่หลากหลาย	4.00	0.71	4.00	0.71

รายการ		การสังเกตการจัดการเรียนรู้			
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
7.	ลักษณะ กิจกรรมการเรียนการสอน				
	7.1 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด	4.20	0.84	4.20	0.84
	7.2 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการลงมือปฏิบัติ	4.00	0.71	4.20	0.84
	7.3 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการสื่อสารและนำเสนอ	4.00	0.71	4.40	0.55
8.	การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
	8.1 ครูบริหารจัดการชั้นเรียน ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง	4.00	0.71	4.40	0.55
	8.2 ครูเปิดโอกาสได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง	4.00	1.20	4.40	0.55
9.	บทบาทของผู้เรียน				
	9.1 ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.00	0.71	4.00	0.00
	9.2 ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ตอบบทบาทและหน้าที่ตลอดช่วงระยะเวลาของกิจกรรม	4.00	0.71	4.20	0.84
10.	การสะท้อนผล หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
	10.1 ผู้เรียนมีการสะท้อนผลงานของตนเองและเพื่อน	4.20	0.84	4.40	0.55
	10.2 ครูสะท้อนและสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน	3.80	1.10	4.00	0.71
11	กิจกรรมการเรียนรู้สามารถเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน				
	11.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา(Critical thinking & Problem solving)	4.00	0.71	4.00	0.71
	11.2 ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)	4.00	1.20	4.40	1.34

รายการ		การสังเกตการจัดการเรียนรู้			
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	11.3 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์(Cross-cultural understanding)	3.80	0.45	3.80	0.45
	11.4 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership)	3.80	0.84	4.20	0.84
	11.5 ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information & Media literacy)	3.60	0.55	4.00	0.71
	11.6 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & ICT Literacy)	3.80	0.45	3.80	0.45
	รวม	3.98	0.72	4.20	0.65

จากตาราง 6 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 (S.D. = 0.72) อยู่ในระดับมาก และในการสังเกตครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.20 (S.D. = 0.65) อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพิ่มขึ้น

ตาราง 7 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 แยกตามโรงเรียน

ที่	ชื่อโรงเรียน	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
1	บ้านทุ่งหลุก	4.90	0.31	ดีเยี่ยม	4.83	0.38	ดีเยี่ยม
2	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1	4.20	0.40	ดีมาก	4.90	0.35	ดีเยี่ยม

ที่	ชื่อโรงเรียน	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
3	บ้านโป่งลึก	3.93	0.25	ดีมาก	4.50	0.55	ดีเยี่ยม
4	เทพศิรินทร์9	3.86	0.35	ดีมาก	4.35	0.35	ดีมาก
5	บ้านผาแดง	3.00	0.55	ดี	3.50	0.57	ดี
6	บ้านสันทรายคองน้อย	4.26	0.31	ดีมาก	4.26	0.31	ดีมาก
7	บ้านต้นสำน	4.26	0.41	ดีมาก	4.26	0.41	ดีมาก
8	บ้านดงป่าล้าน	2.89	0.36	ดี	3.55	0.57	ดี
9	บ้านแม่คะ	3.86	0.35	ดีมาก	4.23	0.35	ดีมาก
10	วัดนันทาราม	3.32	0.55	ดี	3.32	0.55	ดี
11	บ้านทุ่งละคร	3.93	0.55	ดี	4.25	0.57	ดีมาก
12	บ้านเมืองนะ	3.86	0.35	ดีมาก	4.83	0.31	ดีเยี่ยม
13	บ้านเวียงแหง	3.93	0.25	ดีมาก	4.23	0.35	ดีมาก
14	รัฐราษฎร์อุปถัมภ์	4.90	0.31	ดีเยี่ยม	4.96	0.57	ดีเยี่ยม

จากตาราง 7 พบว่าผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 14 โรงเรียน ภายหลังการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีพัฒนาการด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของโรงเรียนทั้งหมด

นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาได้อยู่ในระดับ ดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85 นั้น พบว่า ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากครูผู้สอนทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกฯ ได้ในระดับดีขึ้นไป ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาด้วยเทคนิค GROW

1. Goal (เป้าหมาย) จากการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอน ร้อยละ 100 เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของตนยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวัง แม้ว่าจะมีระดับความพึงพอใจต่อการสอนของตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 70-90 ทั้งนี้ครูมองว่าจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนการสอนร่วมกับครูพี่เลี้ยง ซึ่งช่วยให้การเตรียมการสอนมีความเป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. Reality (สภาพความเป็นจริง) ครูผู้สอนสะท้อนให้เห็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้หลายประการ ได้แก่ การลืมนำลำดับขั้นตอนการสอน การอธิบายกิจกรรมหรือคำสั่งเพียงครั้งเดียวในช่วงการฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนไม่เข้าใจและครูต้องอธิบายซ้ำหลายครั้ง นอกจากนี้ ครูบางรายไม่ได้เตรียมสื่อหรือเอกสารที่แสดงคำสั่งประกอบการเรียนรู้ โดยการใช้การบอกด้วยวาจาเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดการซักถามซ้ำจากนักเรียนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังพบปัญหาที่ไม่คาดคิด เช่น ไฟฟ้าดับระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการเร่งดำเนินการสอนมากเกินไป เนื้อหาสาระมีปริมาณมากและไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน ตลอดจนการใช้สื่อที่ยังขาดความเหมาะสม เช่น ตัวอักษรในสื่อ PowerPoint มีขนาดเล็กเกินไป ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน

3. Options (ทางเลือกในการพัฒนา) ครูผู้สอนได้ร่วมกันเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยเห็นว่าควรศึกษาทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนก่อนการสอน ใช้สื่อประกอบการอธิบายหรือการให้คำสั่งเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเตรียมอุปกรณ์หรือแผนสำรองสำหรับรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด นอกจากนี้ ควรปรับลดและจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน รวมถึงออกแบบเนื้อหาใหม่ให้เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและใกล้ตัวนักเรียนมากยิ่งขึ้น

4. Will (แนวทางปฏิบัติในอนาคต) ครูผู้สอนมีความตั้งใจที่จะนำผลการสะท้อนคิดไปปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป โดยจะให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการและช่วงวัยของผู้เรียน เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมพร้อมเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จัดลำดับและคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ตลอดจนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งรูปแบบเดี่ยว คู่ และกลุ่ม นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาทักษะการบริหารเวลาในการสอนและเพิ่มกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ เช่น การใช้เพลงและเกมในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ผลการสะท้อนคิดตามเทคนิค GROW แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนสามารถตระหนักรู้ถึงจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา โดยเฉพาะประเด็นด้านการวางแผน การใช้สื่อ การจัดการเนื้อหา และการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาที่ชัดเจนและสามารถนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 2 ผลการนิเทศขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

จากการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 14 โรงเรียน มีรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดจากหน่วยการเรียนรู้/รายวิชา ดังนี้

ตาราง 8 ผลการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

โรงเรียน	ชื่อ หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อผลิตภัณฑ์	เครือข่ายการ นำเสนอขาย สินค้า/บริการ	ลักษณะการสร้าง รายได้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก	น้ำพริกหรรษา	น้ำพริกเผากล้วย	ขายร้านค้าชุมชน	ปันผล
เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 1	ผ้าลายปักเมียน	ผ้ารองจาน	งานแฟร์/ตลาดนัด	ปันผล
บ้านโป่งถีบ	สาวไหม	แชมพูรังไหม	ร้านค้าชุมชน	ทุนการศึกษา
เทพศิรินทร์ 9	กัวชาลดปวด	ยาหม่องเทพ	ร้านค้าชุมชน	ทุนการศึกษา
บ้านผาแดง	กาแฟเหนือเมฆ	เมล็ดกาแฟคั่ว	ส่งขายร้านกาแฟ	ทุนการศึกษา
บ้านสันทรายคองน้อย	ผักสมุนไพร พื้นบ้าน	ถุงหอม	ร้านค้าชุมชน	เงินออมธนาคาร โรงเรียน
บ้านต้นสำน	ถักทอลาย	ถุงย่ามปากะเกอะญอ	งานแฟร์	ทุนการศึกษา
บ้านดงป่าล้าน	กลองสะบัดไชย	การแสดงกลองสะบัด ไชย	งานชุมชน	ทุนการศึกษา
บ้านแม่คะ	ของกินบ้านเฮา	อาหารพื้นเมือง	งานแฟร์	เงินออมธนาคาร โรงเรียน
วัดนันทาราม	ข้าวสวย	ข้าวเกรียบฟักทอง	ร้านค้าชุมชน	ทุนการศึกษา

โรงเรียน	ชื่อ หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อผลิตภัณฑ์	เครือข่ายการ นำเสนอขาย สินค้า/บริการ	ลักษณะการสร้าง รายได้ของนักเรียน
บ้านทุ่งละคร	ถ่านอีโค	ถ่านถุง	ร้านค้าชุมชน	ทุนการศึกษา
บ้านเมืองนะ	อาหารบ้านฉัน	ข้าวเกรียบ อะโวคาโด	ร้านค้าชุมชน	เงินออมธนาคาร โรงเรียน
บ้านเวียงแหง	หม่อนไหม	ชาใบหม่อน	งานแฟร์ในชุมชน	ทุนการศึกษา
รัฐราษฎร์อุปถัมภ์	ลายปักยูนนาน	พวงกุญแจ	ร้านค้าชุมชน	ปันผล

จากตาราง 8 พบว่าโรงเรียนในพื้นที่ได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรชุมชนสู่การสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดำเนินการผ่านร้านค้าชุมชน งานแฟร์ ตลาดนัด และเครือข่ายผู้ประกอบการในพื้นที่ สะท้อนความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน รายได้ที่เกิดขึ้นถูกนำไปใช้ในรูปแบบของทุนการศึกษา เงินออมผ่านธนาคารโรงเรียน และการปันผลให้กับนักเรียน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการทางการเงิน และการสร้างรายได้ระหว่างเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาในการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนด้วยเทคนิค GROW

ผลการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาในการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนด้วยเทคนิค GROW (Goal, Reality, Options และ Will/Way Forward) จากครูผู้สอนใน 14 โรงเรียน พบประเด็นสำคัญดังนี้

ด้านเป้าหมาย (Goal) ครูผู้สอนมุ่งพัฒนาทักษะอาชีพที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ ทักษะ การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การออกแบบเชิงสร้างสรรค์ การเลือกใช้วัสดุและการแปรรูป ภูมิปัญญา ตลอดจนทักษะการทำงานร่วมกัน การคิดอย่างเป็นระบบ และการนำเสนอผลงานอย่างมืออาชีพ โดยคาดหวังให้ผู้เรียนสามารถระดมความคิดร่วมกัน ออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ คำนวณต้นทุนและกำไร ทดลองจำหน่ายผลงาน และวางแผนต่อยอดสู่การสร้างรายได้ระหว่างเรียน นอกจากนี้ ครูยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชีวิตจริงของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้เลือกบทบาทตามความถนัด และส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชน ทั้งนี้ ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เครื่องมือ Business Model Canvas (BMC) การวางแผนการทำงานอย่างเป็น

ระบบผ่านแนวคิด STEAM Education การพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 รวมถึงความสามารถใน การสะท้อนคิดผ่านการพูดและการเขียน

ด้านสภาพความเป็นจริง (Reality) พบว่าการดำเนินงานมีปัจจัยเอื้อสำคัญ ได้แก่ การจัด การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชีวิตจริง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ที่เข้มแข็ง การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด รวมถึง ความหลากหลายทางภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ การขาด แคลนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ข้อจำกัด ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ การขาดเครือข่ายกับภาคธุรกิจและชุมชนภายนอกเพื่อรองรับ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และความท้าทายใน การส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ การประเมินผลทักษะอาชีพดำเนินการ ในหลายมิติ ทั้งด้านผลงาน ทักษะ พฤติกรรม และผลลัพธ์ทางธุรกิจ ควบคู่กับการสะท้อนผลอย่างสม่ำเสมอ โดยผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ใกล้เคียงหรือสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด สะท้อนให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและแนวทาง STEAM Education ในการส่งเสริมทักษะอาชีพและ การสร้างรายได้ระหว่างเรียน

ด้านทางเลือกและแนวทางพัฒนา (Options) ครูผู้สอนได้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดการ การเรียนรู้หลายประการ ได้แก่ การออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างด้านพหุปัญญาของผู้เรียน การเพิ่มชั่วโมงปฏิบัติและกิจกรรมเวิร์กช็อปร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ การจำลองสถานการณ์อาชีพจริง การประยุกต์ใช้ Business Model Canvas (BMC) ในการวางแผนธุรกิจ การออกแบบชิ้นงานที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนเลือกตามระดับความสามารถ รวมถึงการส่งเสริมการสะท้อนคิดและการใช้คำถามกระตุ้นการคิดขั้นสูง นอกจากนี้ ครูยังเสนอให้ใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลาย เช่น Canva, Facebook, TikTok, YouTube, Artsteps และ BMC ควบคู่กับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของ ผู้เรียน อีกทั้งควรขยายความร่วมมือกับชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างโอกาสใน การเรียนรู้และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียน รวมถึงการปรับหลักสูตรให้เน้นทักษะเชิงเทคนิค ความรู้ ด้านธุรกิจ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) มากยิ่งขึ้น

ด้านความตั้งใจและแนวทางดำเนินงานในอนาคต (Will/Way Forward) ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่น ที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากยิ่งขึ้น โดยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พร้อมให้ ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์ที่สมบูรณ์แบบ รวมทั้งนำผลการสะท้อนคิดมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ครูยังเห็นความสำคัญของการศึกษาบริบทชุมชน

เชิงลึกเพื่อบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน การประเมินผลจะเน้นการประเมินแบบรอบด้าน ทั้งด้านผลงาน ทักษะ พฤติกรรม และผลลัพธ์ทางธุรกิจ ควบคู่กับการติดตามการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและการสะท้อนคิดของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดความยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐเครือข่ายผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานท้องถิ่น และผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการนิเทศ PUCMEของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (n=60)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	รูปแบบการนิเทศมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.58	0.58	มากที่สุด
2	การวางแผนการนิเทศสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของโรงเรียน	4.42	0.62	มาก
3	การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ	4.46	0.59	มาก
4	การอบรมและพัฒนาครูช่วยเพิ่มความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้	4.65	0.49	มากที่สุด
5	การนิเทศแบบเครือข่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	4.31	0.68	มาก
6	ศึกษานิเทศก์ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	4.72	0.46	มากที่สุด
7	การนิเทศช่วยให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีขึ้น	4.54	0.51	มากที่สุด
8	การนิเทศช่วยให้ครูบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นสู่การปฏิบัติได้จริง	4.49	0.57	มาก
9	การติดตามและสะท้อนผลการนิเทศมีความเหมาะสม	4.38	0.63	มาก
10	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC มีประโยชน์ต่อการพัฒนางาน	4.56	0.51	มากที่สุด
11	การนิเทศช่วยส่งเสริมทักษะอาชีพและรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน	4.47	0.59	มากที่สุด
12	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยภาพรวม	4.63	0.49	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.52	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 (S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 (S.D. = 0.46) คือ ศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ การอบรมและพัฒนาครูช่วยเพิ่มความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 (S.D. = 0.49) และความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 (S.D. = 0.49) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้รับการนิเทศเห็นคุณค่าและประโยชน์ของกระบวนการนิเทศที่มุ่งพัฒนาครูและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป รูปแบบการนิเทศ PUCME ได้รับการยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับการนิเทศในระดับสูง สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นสู่ การปฏิบัติ และการส่งเสริมทักษะอาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 อย่างยั่งยืน

12. การเผยแพร่นวัตกรรม

1. ผลงานเป็นที่ประจักษ์ ข้าพเจ้าได้ส่งผลการส่งนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน OBEC Fair Share and Learn ประเภทยุทธศาสตร์ เรื่อง **หลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด” จากองค์ความรู้ด้านชาติพันธุ์สร้างสรรค์สู่ Soft Power** ได้รับรางวัล ระดับ ดีมาก โชน 1 เรียนดีมีความสุข จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพ 17 ผลงานได้รับรางวัล ระดับ ดีมาก OBEC Fair Share and Learn ประเภทยุทธศาสตร์

2) ผลงานได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอตามประเด็นการติดตาม มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี 2568 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ผลงานชิ้นที่ 7

รักถิ่นฐานสานฝันบ้านเกิด

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ความเป็นมา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการดำรงชีพของบุคคลในสังคมเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน บุคคลที่มีความรู้และทักษะในการรับมือการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถปรับตัวเข้าหาสังคมใหม่ได้จะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 7 ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาสันติภาพและมีความสามัคคีในชาติ ร่วมกันส่งเสริมสันติภาพ คือพัฒนาวัฒนธรรมของชาติ การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและควมรู้พื้นบ้านของชาติ ตลอดจนอนุรักษ์รักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ความภาคภูมิใจที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ประเพณีการบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสบการณ์อันมีคุณค่าของผู้เรียน ให้สามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียน นำไปสู่การวางรากฐานทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอไชยปราการ และอำเภอเวียงแหง ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ 4,893 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าไม้ และเป็นเขตชายแดนอันใกล้ชิดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นแนวชายฝั่งระยะทางกว่า 100 กิโลเมตร การคมนาคมและการติดต่อระหว่างสถานศึกษาเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตทุรกันดาร ห่างไกล ตั้งอยู่ตามภูเขา ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ทำให้มีความแตกต่างและความหลากหลายด้านวัฒนธรรม นับเป็นส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบการศึกษาฯ จะเห็นทางจังหวัดเมืองเพื่อศึกษาและประกอบอาชีพ

การจัดการศึกษาที่สนับสนุนเยาวชนหรือการเรียนรู้ชุมชน สนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับภูมิปัญญาของชุมชน รวมถึงการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณีทางสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร ธรรมชาติ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง ชุมชน สังคมวัฒนธรรมของตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถแสวงหาหนทางใหม่ๆ

ผลสำเร็จ

เชิงปริมาณ

- ครูผู้สอนจากโรงเรียนในสังกัด จำนวน 153 โรงเรียน สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักสูตรท้องถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน อยู่ในระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85 สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้
- โรงเรียนมีผลิตภัณฑ์จากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นใน Platform online สามารเป็นอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- สพป.เชียงใหม่ เขต 3 มีฐานข้อมูลการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนตามโครงการวิจัยฐานผูกพันบ้านเกิด คิดเป็นร้อยละ 100

เชิงคุณภาพ

- โรงเรียนในสังกัดได้รับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวคิดคุณผู้พิถีพิถันจากหลักสูตรท้องถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดในการสร้างรายได้ระหว่างเรียนและทักษะอาชีพ (Learn to earn) เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเห็นรูปธรรม
- โรงเรียนในสังกัดมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตจากการขับเคลื่อนหลักสูตรท้องถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดในการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวคิดคุณผู้พิถีพิถัน และการสร้างรายได้ระหว่างเรียนและทักษะอาชีพ (Learn to earn) เป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีฐานข้อมูลการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนในสังกัด มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตจากหลักสูตรท้องถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดในการสร้างรายได้ระหว่างเรียนและทักษะอาชีพ (Learn to earn) ที่ทันสมัย

ภาพ 18 ผลงานนำเสนอตามประเด็นการติดตาม มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี 2568

2) ข้าพเจ้าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา เป็นวิทยากรและขยายผลให้คณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ จากปี พ.ศ.2567-ปัจจุบัน ดังนี้

ตาราง 10 การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา และการขยายผลให้คณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ

ที่	รายการ	ภาพประกอบ/หลักฐานร่องรอย
1	นำเสนอผลงานกลุ่มนิเทศฯ เรื่อง หลักสูตรรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด แก่ คณะศึกษาดูงานสพป.บุรีรัมย์ เขต 1 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2567 ณ สพป.ชม.3/ห้องไร่ส้ม	

ที่	รายการ	ภาพประกอบ/หลักฐานร่องรอย
2	นำเสนอผลงานโครงการรักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิดให้กับคณะศึกษาดูงาน สพป.พะเยา เขต 2 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2567 ณ สพป.ชม.3/ห้อง ไร่ส้ม	
3	บรรยายและสัมภาษณ์จากนักวิจัยจาก คณะศึกษาศาสตร์ ม.ช. ใน โครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษา พหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : พลวัต และปฏิบัติการจากนโยบายสู่หลักสูตร ในสถานศึกษา”(ออนไลน์) เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567	
4	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์กรอบ หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะพหุ วัฒนธรรมสำหรับครูประถมศึกษา งานวิจัยเรื่อง สมรรถนะพหุวัฒนธรรม ของครูประถมศึกษาในชุมชนเมือง เมื่อ วันที่ 25 กันยายน 2567 คณะ ศึกษาศาสตร์ ม.ช./Online	
5	นำเสนอผลงานรูปแบบการนิเทศการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกจากหลักสูตร ท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดให้กับ คณะศึกษาดูงาน สพป.กาญจนบุรี เขต 1 เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2569 ณ สพป. ชม.3/ห้องไร่ส้ม	

ที่	รายการ	ภาพประกอบ/หลักฐานร่องรอย
6	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม การตรวจเครื่องมือวิจัย ให้กับนักศึกษาปริญญาโท จากสถาบันต่างๆ ดังนี้ - นางสาววิลาวัลย์ คำสุข สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ม.ช. - นายอนุศิษฐ์ ปิ่นเชื้อ สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา ม.พ. - นางสาวพิชญพรรณ วรพัฒน์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ม.ช.	ที่ นว ๑๑๐๖๓๑๕๓.๒/๒๐๒๐ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๕๖๑ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๐๐๑ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับงานวิจัย เรียน นางสุจินดา คำเงิน ศึกษานิเทศก์/ชำนาญการพิเศษ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบฟอร์มแผนงานการจัดการศึกษาที่ติดปัญหา จำนวน ๑ ฉบับ ๒. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัย (Participant Information Sheet) จำนวน ๑ ฉบับ ๓. หนังสือแสดงความเป็นที่พอใจในการเข้าร่วมวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าว จำนวน ๑ ฉบับ ด้วย นางสาววิลาวัลย์ คำสุข รหัสนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เรียนขอใช้สถานที่ในการวิจัย เรื่อง "แนวทางการจัดการศึกษาที่ติดปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าเพื่อวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน พรหมเรืองเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัทธินันท์ ศรีเจริญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการนี้ สาขาวิชา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่ นักศึกษากำลังศึกษาเป็นอย่างดี จึงได้ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษานี้มาขอใช้สถานที่และเครื่องมือวิจัย โดยการศึกษาวิจัย ที่ท่านสามารถกำหนดวัน เวลา และรูปแบบการสัมภาษณ์ได้ตามสะดวก ซึ่งนักศึกษา จะประสานนัดกับตัวไป หรือเป็นอย่างไรจะหาได้ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอแสดงความนับถือ (รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน พรหมเรือง) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาคีฐานและการพัฒนาศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา โทรศัพท์ ๐๕๒๐๖๐๖๒๒ โทรสาร ๐๕๒๐๖๐๖๒๒ เบอร์อิเล็กทรอนิกส์ (นางสาววิลาวัลย์ คำสุข) ๐๘๕๖๕๒๖๐๖๒

3) ข้าพเจ้าได้ขยายผลต่อยอดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

2.1 นำเสนอผลงาน 1 เขตพื้นที่ 1 นวัตกรรม นำเสนอผลการนิเทศการศึกษาขึ้น

พื้นฐาน ประจำเขตตรวจราชการสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษายั่งยืนตามนโยบายเรียนดีมีคุณธรรม
ประจำปีงบประมาณ 2569 หน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ. เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2569 (ออนไลน์)

ESDC สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

AITC+ AITC Model

1 เขตพื้นที่ 1 นวัตกรรม (The Best Practice)

รูปแบบการนิเทศ PUCME : จากหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแผนปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

รูปแบบการนิเทศ PUCME

- P - Planning (การวางแผน)**
เตรียมความพร้อมทั้งในระดับโรงเรียนและระดับพื้นที่
การเตรียมงาน การทำแผนงาน การจัดทำแผนปฏิบัติการ
- U - Understanding (การสร้างความเข้าใจ)**
ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
และเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนงาน
- C - Cooperative Networking (การนิเทศร่วมกันหรือร่วม)**
จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันระหว่างโรงเรียนและศูนย์ฯ
จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันระหว่างโรงเรียนและศูนย์ฯ
- M - Monitoring Assessment (การประเมินผล)**
ประชุมติดตามผลและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ
และรายงานผลการประเมินผล
- E - Empowering Teacher (การเสริมพลัง)**
สนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง
และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง

YEAR 1 กิจกรรมที่จัดทำขึ้นตามแผนปฏิบัติการ 15 ส.ร. E-Book ๑๐๐ เรื่องความรู้เกี่ยวกับ 15 ส.ร. หนังสือที่จัดทำขึ้นเกี่ยวกับเรื่อง 15 ส.ร.

YEAR 2 กิจกรรมที่จัดทำขึ้นตามแผนปฏิบัติการ 15 ส.ร. การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง 15 ส.ร. การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง 15 ส.ร.

YEAR 3 กิจกรรมที่จัดทำขึ้นตามแผนปฏิบัติการ 15 ส.ร. การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง 15 ส.ร. การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง 15 ส.ร.

ผลสำเร็จเชิงประจักษ์

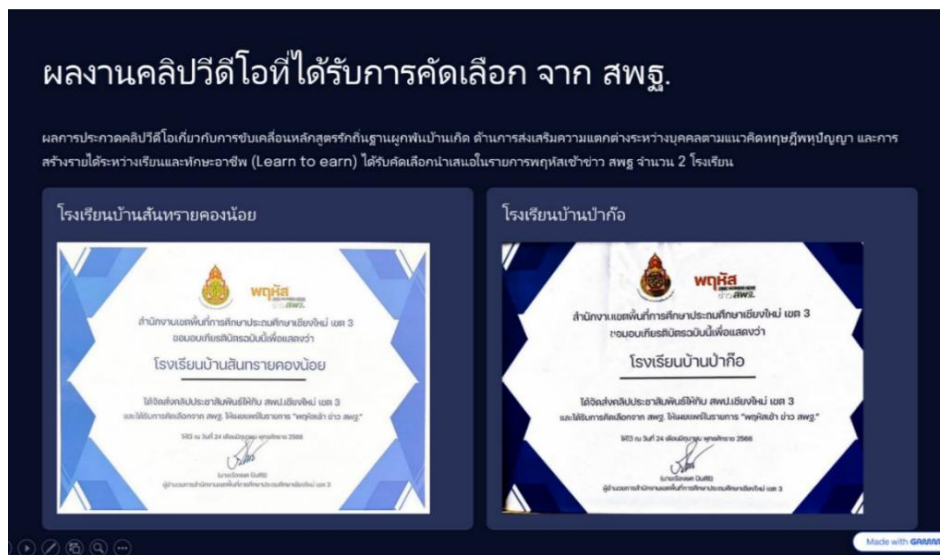
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ดร.สุจินดา คำเงิน
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ผ.อ.กลุ่มนิเทศฯ

ภาพ 19 การนำเสนอผลงาน 1 เขตพื้นที่ 1 นวัตกรรม

1.2. ผลงานการคัดเลือกผลการปฏิบัติที่ดี รักถิ่นฐานสานฝันปั้นอาชีพ Show & Share ในด้านการประกวดคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักสูตรรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด ด้านการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน ได้รับคัดเลือกจาก สพฐ. ในการเผยแพร่ในรายการพหุสเช้าข่าว สพฐ.

ภาพ 20 ผลงานจากการประกวดคลิปวิดีโอใน กิจกรรม Show&Share สานฝันปั้นอาชีพ ได้รับคัดเลือกจาก สพฐ.ในการนำเสนอพหุสเช้าข่าว สพฐ

3.3 จากโครงการรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิดสู่การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้ร่วมมือจัดทำโครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อความยั่งยืนแบบไร้รอยต่อของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ ร่วมกับภาคีเครือข่ายของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ โดยทาง บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน ยกย่องคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและยกระดับโครงการห้องเรียนอาชีพที่ผู้เรียนสายสามัญ สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการศึกษาต่อหรือนำไปสู่การประกอบอาชีพ

ภาพ 21 การทำ MOU กับสถาบันปัญญาภิวัฒน์ และ CPALL ขยายเครือข่ายการพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน

ผลที่เกิดจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (Output)

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นก่อนการนิเทศ พบว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาที่สามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ยังไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายของหลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภายหลังการดำเนินการนิเทศด้วยรูปแบบ PUCME พบว่า ครูผู้รับการนิเทศมีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพิ่มขึ้น สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น อาชีพ และผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพจากการลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ได้ฝึกทักษะการคิด การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา และการสร้างผลิตภัณฑ์ที่สามารถต่อยอดสู่การสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทั้งในระดับครูและ ผู้เรียนอย่างชัดเจน

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (Outcome)

1. ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญที่สอดคล้องกับเป้าหมายของรูปแบบ PUCME และหลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการตนเอง ในเรื่อง ความรับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และประกอบอาชีพ สมรรถนะด้านการคิดขั้นสูง ได้แก่ คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสามารถตัดสินใจและวางแผนการทำงานได้ สมรรถนะด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยสามารถสื่อสารและนำเสนอผลงานได้ ทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์และความเป็นผู้นำ รวมถึงสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าภูมิปัญญาและทรัพยากรชุมชน มีจิตสาธารณะและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและ สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ สมรรถนะด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ผู้เรียนมีทักษะอาชีพตามบริบทของโรงเรียน สามารถผลิตสินค้าและบริการได้มีทักษะการตลาดเบื้องต้น และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2. โรงเรียนในสังกัดมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด และขยายสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนครบทุกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

ลงชื่อผู้รายงาน.....

(นางสุจินดา คำเงิน)

ตำแหน่ง ศึกษาธิการเขตชำนาญการพิเศษ

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิตสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติมา ปรีดีดิolk. (2532). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา ชุติวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 30(2), 145–160.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เพ็ญภา กุลนาคดล และคณะ. (2562). *การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.).
https://elibrary.tsri.or.th/fullP/RDG5740010/RDG5740010_full.pdf
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาสนา บุญมาก. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 23(2), 269–280.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศักดิ์ สถาพรวงษา. (2559). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- _____. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2566). *กรอบหลักสูตรท้องถิ่นรักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด*. เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
- _____. (2567). *รายงานผลการนิเทศกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2567*. เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2563). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)*.

กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). *แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

อวยชัย สุขณะล้ำ. (2559). *รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูตามแนวคิดกระบวนการชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. Washington, DC: George Washington University.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.

DuFour, R. (2004). What is a professional learning community? *Educational Leadership*, 61(8), 6–11.

Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York, NY: Basic Books.

Glickman, C. D. (1985). *Supervision of Instruction: A developmental Approach*. Boston, London, Sydney, Toronto: Allyn and Bacon, Inc..

Super, D. E. (1995). Values: Their nature, assessment and practical use. In D. E. Super & B. Šverko (Eds.), *Life roles, values, and careers* (pp. 54–61). San Francisco, CA: Jossey-Bass.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.วิภาดา วีระกุล ข้าราชการบำนาญ สพป.เชียงใหม่ เขต 3
2. ดร.รณชิต อภัยวาทีน อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
3. ดร.จิตติพงศ์ เหลืองสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มงานแนะแนว โรงเรียนแม่อาวยุทธยาคม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างรูปแบบการนิเทศ

1. ผศ.ดร. ลำไย สีหามาศย์ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ดร.สมเด็ยว เกตุอินทร์ รองศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
3. ผศ.ดร.วสันต์ สรรพสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยพะเยา
4. ดร.กรรณิการ์ นารี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.เชียงใหม่ เขต 3
5. ดร.เจตนิพิฐ ครอบคอบ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเวียงฝาง

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินร่างรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด” ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาร่างรูปแบบการนิเทศ PUCME และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับการประเมิน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety)					
1. หลักการและแนวคิดของรูปแบบมีความเหมาะสม					
2. องค์ประกอบของรูปแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม					
3. ขั้นตอน PUCME มีความเหมาะสมและเป็นลำดับต่อเนื่อง					
4. บทบาทของศึกษานิเทศก์ในแต่ละขั้นตอนมีความเหมาะสม					
ด้านที่ 2 ความสอดคล้องของรูปแบบ (Congruity)					
5. องค์ประกอบของรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนา					
6. รูปแบบสอดคล้องกับการขับเคลื่อนหลักสูตรท้องถิ่น “รักถิ่นฐาน ผูกพันบ้านเกิด”					
7. รูปแบบสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning และ Multiple Intelligences					
8. ความเชื่อมโยงระหว่าง Input–Process–Output–Outcome มีความสอดคล้องกัน					
ด้านที่ 3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Feasibility)					
9. รูปแบบสามารถนำไปใช้ในการนิเทศจริงได้					
10. ขั้นตอนการดำเนินงานมีความชัดเจนและปฏิบัติได้					
11. รูปแบบสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต 3					
12. รูปแบบสามารถส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายได้					
ด้านที่ 4 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility)					
13. รูปแบบช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู					
14. รูปแบบช่วยส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ					
15. รูปแบบช่วยพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน					
16. รูปแบบสามารถนำไปขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้
ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ผู้รับการประเมิน

ชื่อ - นามสกุล.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อรายวิชา.....รหัสวิชา.....

ระดับชั้น.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมิน

ระดับการประเมิน 5 หมายถึง ดีเยี่ยม

ระดับการประเมิน 2 หมายถึง พอใช้

ระดับการประเมิน 4 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมิน 1 หมายถึง ปรับปรุง

ระดับการประเมิน 3 หมายถึง ดี

ระดับการประเมิน	รายการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. กำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านพุท พิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย					
2. ความสอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระสำคัญและกิจกรรมการเรียนรู้					
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในทุก ขั้นตอน หรือใช้เทคนิควิธีการสอนระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้					
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา					
5. กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและ/หรือสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน					
7. สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
8. การวัดผลประเมินผล ใช้วิธีการที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
9. วิถีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดหรือ จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ ทุกด้าน					
10. กำหนดชิ้นงาน /ภาระงาน อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
รวม/สรุปผล					
รวม/เฉลี่ย สรุปผล					

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

สรุป ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

4.50 – 5.00 หมายถึง ดีเยี่ยม 3.50 – 4.49 หมายถึง ดีมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ดี 1.50 – 2.49 หมายถึง พอใช้

ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมทักษะ
อาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to earn) ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

รายการ		ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1.	บทบาทครู					
	1.2 ครูนำผลการวัดแว้วมาใช้ประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้					
	1.2 ครูมีการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้					
	1.3 ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้					
	1.3 ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้					
2.	ลักษณะการจัดกิจกรรม					
	2.1 กิจกรรมที่จัดมีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา					
	2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ					
	2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาและกิจกรรมที่ท้าทาย					
	2.4 กิจกรรมมีการพัฒนาปัญญา (พหุปัญญา 8 ด้าน)					
3.	การจัดสรรเวลา					
	3.1 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลา					
4.	บรรยากาศในห้องเรียน					
	4.1 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
	4.2 ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้					
5.	การมอบหมายภาระงาน					
	5.1 มีการมอบหมายงานที่เป็นงานเดี่ยว งานคู่ งานกลุ่ม งานทั้งชั้นเรียน (Whole class)					
	5.2 มีการชี้แจง กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน					
6.	เทคนิค รูปแบบ					
	6.1 ครูมีเทคนิครูปแบบวิธีสอนที่หลากหลาย					
	6.2 ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี ที่หลากหลาย					
7.	ลักษณะ กิจกรรมการเรียนการสอน					
	7.1 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด					
	7.2 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการลงมือปฏิบัติ					
	7.3 เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการสื่อสารและนำเสนอ					

รายการ		ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
8.	การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
	8.1 ครูบริหารจัดการชั้นเรียน ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง					
	8.2 ครูเปิดโอกาสได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง					
9.	บทบาทของผู้เรียน					
	9.1 ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ตามระยะเวลาที่กำหนด					
	9.2 ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อบทบาทและหน้าที่ ตลอดช่วงระยะเวลาของกิจกรรม					
10.	การสะท้อนผล หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	10.1 ผู้เรียนมีการสะท้อนผลงานของตนเองและเพื่อน					
	10.2 ครูสะท้อนและสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน					
11	กิจกรรมการเรียนรู้สามารถเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน					
	11.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา(Critical thinking & Problem solving)					
	11.2 ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม(Creativity & Innovation)					
	11.3 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding)					
	11.4 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership)					
	11.5 ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information & Media literacy)					
	11.6 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & ICT Literacy)					

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

สรุป

4.50 – 5.00 หมายถึง ดีเยี่ยม 3.50 – 4.49 หมายถึง ดีมาก
2.50 – 3.49 หมายถึง ดี 1.50 – 2.49 หมายถึง พอใช้
ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

แบบบันทึกการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและการมี
รายได้ระหว่างเรียน (Learn to earn) ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3
การสะท้อนผล (reflection) ด้วยเทคนิค GROW

การสะท้อนผล (reflection) ด้วยเทคนิค GROW	
G: Goal (เป้าหมาย) 1. อะไรคือ ทักษะอาชีพหลัก ที่ครูตั้งใจจะพัฒนาในผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครั้งนี้? (เช่น การทำงานเป็นทีม, การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, ทักษะดิจิทัล) 2. ครูคาดหวังให้ผู้เรียนแสดงออกถึงทักษะเหล่านั้นใน ระดับใด หรือใน สถานการณ์ใด บ้าง? 3. เป้าหมายการมีรายได้ระหว่างเรียน หรือโอกาสทางอาชีพของผู้เรียน ถูกเชื่อมโยงเข้ากับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างไร? 4. อะไรคือ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่ครูใช้ในการประเมินว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทักษะอาชีพที่ตั้งไว้หรือไม่?	O: Options (ทางเลือก/ความเป็นไปได้) 1. ครูมีทางเลือกอะไรบ้าง ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนและแสดงทักษะอาชีพที่ต้องการได้มากขึ้น? 2. มีแหล่งเรียนรู้, เครื่องมือ, หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ไດบ้างที่ครูสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพของผู้เรียนให้ทันสมัยยิ่งขึ้น? 3. ครูจะสามารถสร้าง ความร่วมมือกับภาคส่วนภายนอก (สถานประกอบการ, ชุมชน) ได้อย่างไร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำทักษะอาชีพไปปฏิบัติจริงและสร้างรายได้? 4. หากจะพัฒนาทักษะอาชีพให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้นครูควรปรับหลักสูตรหรือเนื้อหา อย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการมีรายได้ระหว่างเรียน?
R: Reality (ความเป็นจริง/สถานการณ์ปัจจุบัน) 1. อะไรคือ ปัจจัยที่เอื้ออำนวย หรือ สิ่งที่ครูทำได้ดี ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะอาชีพหรือสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้? 2. อะไรคือ ความท้าทายหรืออุปสรรค ที่พบเจอในการส่งเสริมทักษะอาชีพและการสร้างรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียนจากกิจกรรมนี้? 3. ครูได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของทักษะอาชีพ ผู้เรียนอย่างไรบ้าง และผลการประเมินที่ได้เป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับเป้าหมาย? (เช่น จำนวนผู้เรียนที่ทำงานได้จริง, รายได้ที่เกิดขึ้น)	W: Will / Way Forward (ความตั้งใจ/แผนปฏิบัติการ) 1. ขั้นตอนแรกที่ครูจะลงมือทำ เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและส่งเสริมทักษะอาชีพของผู้เรียนคืออะไร? (เป็นขั้นที่สามารถเริ่มต้นได้ทันที) 2. ครูจะวัดผลความสำเร็จ ของการเปลี่ยนแปลงที่เราจะทำได้ อย่างไร และจะทราบได้อย่างไรว่าสิ่งที่เราทำนั้นได้ผล? 3. ใครบ้างที่ จำเป็นต้องมีส่วนร่วม หรือได้รับข้อมูล เพื่อให้แผนการพัฒนาค้างนี้ประสบความสำเร็จ?

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น
 "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางพหุปัญญา
 เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME ในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น "รักถิ่นฐานผูกพันบ้านเกิด" ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการพัฒนางานนิเทศการศึกษาและประกอบการรายงานผลการดำเนินงานเท่านั้น

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

- 5 = พึงพอใจมากที่สุด
 4 = พึงพอใจมาก
 3 = พึงพอใจปานกลาง
 2 = พึงพอใจน้อย
 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพ
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูผู้สอน
 - () ประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - () อื่น ๆ
2. โรงเรียน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	รูปแบบการนิเทศมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้	☐	☐	☐	☐	☐
2	การวางแผนการนิเทศสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของโรงเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
3	การสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐
4	การอบรมและพัฒนาครูช่วยเพิ่มความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐
5	การนิเทศแบบเครือข่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
6	ศึกษานิเทศก์ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	☐	☐	☐	☐	☐
7	การนิเทศช่วยให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐
8	การนิเทศช่วยให้ครูบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นสู่การปฏิบัติได้จริง	☐	☐	☐	☐	☐
9	การติดตามและสะท้อนผลการนิเทศมีความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
10	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC มีประโยชน์ต่อการพัฒนางาน	☐	☐	☐	☐	☐
11	การนิเทศช่วยส่งเสริมทักษะอาชีพและรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
12	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ PUCME โดยภาพรวม	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

รูปแบบการนิเทศ PUCME Model เป็นนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่พัฒนาขึ้น

เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยมุ่งเน้นการนิเทศ
ที่เป็นระบบ มีส่วนร่วม และใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการพัฒนา

โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก

กิจกรรมรักถิ่น สานฝัน ปันอาชีพ Learn To Earn

ปีการศึกษา 2568

การจัดการเรียนรู้ “สุขด้วยศาสตร์พระราชา กล้วยน้ำว่าสร้างอาชีพ”

โรงเรียนบ้านทุ่งหลุกได้เห็นถึงความสำคัญการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนคือการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่เน้นพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างอาชีพ รายได้ที่เหมาะสมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงได้จัดทำหลักสูตรเสริม ขับเคลื่อนกิจกรรมรักถิ่น สานฝัน ปันอาชีพ สอดคล้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ได้ โดยบูรณาการกิจกรรมหลักหนึ่งห้องเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์จากกล้วยน้ำว่า และต่อยอดผลิตภัณฑ์จำหน่ายในตลาดชุมชน

ผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรม

โรงเรียนบ้านทุ่งหลุกได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทองอันดับ 1
การแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว่า “TL Bananas” เป็นเครื่องจิ้มได้รับประกันคุณภาพของผลิตภัณฑ์โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก

เว็บไซต์
<https://www.chiangmai3.go.th>

Facebook
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

โทรศัพท์
053-112333 ต่อ 105